Drechtsteden

CONCEPT

Begroting 2021

GR Drechtsteden

versie 29 april 2020

INHOUDSOPGAVE

1	**Inleiding**	**5**
1.1	Budgettaire kaders en uitgangspunten	5
1.2	Samenvatting financiële resultaten	7
2	**Programma's**	**9**
2.1	Beleid en Bestuur, Groeiagenda	9
2.2	Sociale Dienst Drechtsteden	14
2.3	Bedrijfsvoering	34
	A. Ingenieursbureau Drechtsteden	34
	B. Servicecentrum Drechtsteden	36
	C. Gemeentebelastingen, Onderzoekcentrum Drechtsteden	40
3	**Verplichte paragrafen**	**45**
3.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	45
3.2	Bedrijfsvoering	48
3.3	Financiering	49
3.4	Onderhoud kapitaalgoederen	48
3.5	Verbonden partijen	49
4	**Financiële begroting**	**56**
4.1	Overhead	56
4.2	Algemene dekkingsmiddelen	56
4.3	Recapitulatie programmabegroting	57
4.4	Verdeelsleutels	58
5	**Vaststelling**	59

Bijlagen

A. Bijdragen per gemeente	60
B. Begroting en meerjarenraming naar taakvelden	61
C. Geprognosticeerde balans en EMU-saldo	62
D. Beleidsindicatoren	63
E. Risicotabel per gemeente	64

1. Inleiding

De primaire begroting 2021 is een staand beleid begroting. Een aantal omstandigheden en ontwikkelingen maken dat deze begroting ook echt als een eerste begroting voor 2021 moet worden gezien:

Coronacrisis
Deze primaire begroting 2021 wordt eind april 2020 opgesteld. De maatregelen voor het beheersen van de corona-crisis grijpen diep in in de samenleving. Het is niet duidelijk hoelang de beperkende maatregelen gaan duren. Daarmee zijn de financiële consequenties voor de GRD-begroting voor de korte en lange termijn nog niet in te schatten. Dat die consequenties aanzienlijk zijn is echter wel duidelijk. Dat betreft de organisatie in de breedte, onder andere de toegenomen en toenemende vraag bij de sociale dienst naar inkomensondersteuning en participatietrajecten, extra inspanningen bij het servicecentrum die nodig zijn om de bedrijfsvoering van gemeenten en GRD op niveau te houden, extra maatregelen bij gemeentebelasting richting inwoners en bedrijven over heffing en inning van belastingen.
De Drechtraad wordt regelmatig op de hoogte gehouden van de inhoudelijke en budgettaire ontwikkelingen, waar nodig met een voorstel voor wijziging van de begroting.

Financieel kader sociaal domein
De Drechtraad is met een procesbrief van 30 oktober 2019 geïnformeerd over het traject te komen tot een nieuw financieel kader voor het sociaal domein. Dit financieel kader is van belang om inzicht te krijgen in de financiële consequenties voor de gemeenten van de ontwikkelingen in het sociaal domein. Naast de kostenontwikkeling wordt daarbij ook gekeken naar de inkomstenkant bij de gemeenten: welke middelen ontvangen de gemeenten van het rijk. Dit inzicht is nodig om een afgewogen besluit te kunnen nemen over de inzet van die middelen over de breedte van het sociaal domein.
Planning is dat het financieel kader in de tweede helft van 2020 wordt aangeboden aan de gemeenten en de Drechtraad.

Invulling taakstelling
De Drechtraad heeft bij de vaststelling van de begroting 2020 een amendement aangenomen met een taakstelling van € 5,0 miljoen voor 2020. Op 3 december 2019 heeft de Drechtraad besloten tot bezuinigingsmaatregel tot een bedrag van € 2,1 miljoen. De resterende taakstelling voor 2020 is daarmee € 2,9 miljoen.
De Drechtraad ontvangt separaat een voorstel voor de invulling van de resterende taakstelling, inclusief een 1e wijziging van de begroting 2021.

Nieuw beleid sociaal domein
In voorbereiding is een voorstel voor de Drechtraad over nieuw beleid in het sociaal domein. Dat betreft de invoering van wetgeving in 2021, en een aantal innovatie voorstellen. Innovaties zijn daarbij gericht op een betere betaalbaarheid van het sociaal domein op de langere termijn, en daarmee het vergroten van de financiële draagkracht van de gemeenten.
Dit voorstel voor nieuw beleid wordt in de tweede helft van 2020 naar de Drechtraad gebracht.

1.1 Budgettaire kaders en uitgangspunten

De gehanteerde kaders en uitgangspunten zijn conform de beleidslijnen van vorige begrotingen. In de begroting zijn alle bedragen in duizenden euro's tenzij anders aangegeven. Daar waar "Begroting 2020" staat vermeld betreft het de begroting 2020, inclusief de 1e begrotingswijziging, zoals vastgesteld in de Drechtraad van 3 december 2019.
De indeling van de begroting in begrotingsprogramma's is ongewijzigd gebleven. Bij het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering zijn de budgetten van Gemeentebelastingen en Onderzoekcentrum Drechtsteden samengevoegd. Dit is budgettair neutraal.

Groeiagenda
De Drechtraad heeft op 6 februari 2018 het structurele jaarbudget voor de groeiagenda 2030 vastgesteld op € 2,6 miljoen. Daarnaast is een jaarlijkse bijdrage aan de economic development board van € 0,3 miljoen begroot. Conform de voorstellen van de commissie Deetman ligt de uitvoering van de

groeiagenda inmiddels bij de gemeenten; met ingang van 1 januari 2020 wordt de ambtelijke uitvoeringsorganisatie vanuit de gemeente Dordrecht gestuurd.
Het budget is nog opgenomen in de GRD-begrotingen van 2020 en 2021, en zal naar de gemeente Dordrecht worden overgeheveld als de formele besluitvorming bij de gemeenten over de aanpassing van de GRD-tekst is afgerond. Door het budget voorlopig te handhaven in de GRD-begroting is de financiële continuïteit van de groeiagenda gewaarborgd.

Begroting Sociale Dienst
De kostenbegroting van de sociale dienst wordt gebaseerd op een aantal aannames over de groei van de vraag naar de voorzieningen. Deze aannames zijn te vinden op pagina 15-17 van de begroting. Aannames zijn altijd omgeven met onzekerheden. Het gaat om open-einde regelingen waarvan de ontwikkeling zich niet precies laat voorspellen. Zo is niet bekend of de volumestijgingen van de achterliggende twee jaar (mede aangejaagd door het abonnementstarief) zich in dezelfde lijn zullen doorzetten. Er zal zeker sprake zijn van groei, de mate waarin is onzeker. De vertaling van deze aannames in de begroting kent daarom een zekere bandbreedte (+ of – 2%) waarbinnen deze als realistisch kan worden beschouwd. In de begroting 2021 is er voor gekozen de onderkant van deze bandbreedte in de cijfers te verwerken. In de risicoparagraaf is de kans omschreven dat deze naar boven kan afwijken. Hiermee wordt ook rechtgedaan aan de onzekerheid die aan gemeentezijde bestaat over mogelijke compensatie van hogere uitgaven maar waar die nog niet in de cijfers verwerkt kunnen worden. Een voorbeeld daarvan is de Loonkostensubsidie. Een maatregel waarin de Drechtsteden vooroplopen. Echter worden we daar onvoldoende voor gecompenseerd in het verdeelmodel. De verwachting is wel dat dit per 2021 wordt rechtgetrokken. Daarom is dit in de risicoparagraaf als positieve risico opgenomen. Deze werkwijze doet meer recht aan de positieve en negatieve risico's waar de begroting mee omgeven is.

Meerjarenraming Sociale Dienst
Bij de primaire begroting wordt een meerjarenraming opgenomen voor de drie volgende jaren. Bij begroting 2021 hoort dus een meerjarenraming voor 2022 tot en met 2024. Gebruikelijk is het doortrekken van de begroting 2021 via de hiervoor genoemde aannames. Gezien de grote onzekerheden en vele ontwikkelingen levert dat nu echter geen realistisch beeld op. De kosten zullen toenemen, maar hoe verder weg in tijd hoe groter de bandbreedte is waarbinnen deze zich zouden kunnen ontwikkelen. Daarnaast is er bij dergelijke ramingen nog geen rekening gehouden met het proces om meerjarig tot ombuigingen te komen. Het Drechtstedenbestuur heeft op 9 april 2020 hiertoe een bestuursopdracht geformuleerd om de scenario's inclusief een proces van ombuigingen te ontplooien. Om deze redenen wordt voorgesteld de meerjarenraming te presenteren in een aantal mogelijke scenario's. Dit is verder toegelicht op pagina 20.
In de komende periode wordt dan het lopende traject te komen tot een eenduidig financieel kader voor het sociaal domein, zoals hiervoor genoemd, actiever en versneld opgepakt, om daarmee tot een gedeeld, realistisch meerjarig beeld tot komen.

Taakstelling in begroting
De Drechtraad heeft op 2 juli 2019 bij het vaststellen van de primaire begroting 2020 een amendement aangenomen met een meerjarige financiële taakstelling. Voor 2020 bedroeg die taakstelling € 5,0 miljoen. De Drechtraad heeft op 3 december 2019 een besluit genomen over de invulling van de taakstelling voor 2020 en de bijbehorende begrotingswijziging vastgesteld.
De maatregelen "niet-sociaal" domein hebben daarbij een structureel effect van € 1,0 miljoen. Dit is al geheel verwerkt in begroting 2020 en werkt daarmee voor dat bedrag door naar begroting 2021 en verder.
De Drechtraad heeft op 3 december 2019 de resterende taakstelling voor 2020 voor het sociaal domein vastgesteld op € 2,9 miljoen. Deze resterende taakstelling van € 2,9 miljoen is ook opgenomen in begroting 2021. In begroting 2021 is tevens opgenomen een stelpost voor hetzelfde bedrag van € 2,9 miljoen. Dit is gelijk aan de werkwijze bij begroting 2020, en is bedoeld om de financiële onzekerheid weg te nemen die er is tot het moment dat de Drechtraad een besluit heeft genomen over de invulling van de taakstelling.

Kostenindexering
In deze primaire begroting zijn de budgetten aangepast voor loon- en prijsontwikkelingen. Conform de kaderstelling voor de GR'en in Zuid-Holland Zuid worden voor deze indexering de CPB-ramingen gehanteerd zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2019 gemeentefonds:

Tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB* MEV en CEP**

	2020	2021	2022	2023	2024***
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	1,5	1,7	1,7	1,8	1,8
Prijs nationale bestedingen (pnb)	1,7	1,8	1,7	1,7	1,7
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6
Loonvoet sector overheid	2,8	2,9	2,5	2,3	2,3
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	2,5	2,6	2,2	2,0	2,0
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	1,6	1,8	1,7	1,7	1,7

* toelichting/ verduidelijking bij de kerngegevens is te vinden op: https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel

** 2020 is op basis van de MEV 2020 2021-2023 is op basis van de CEP 2019.

*** cijfers 2023 zijn doorgetrokken naar 2024

Prijsstijgingen zijn in de begroting opgenomen waar daarvoor een contractuele verplichting is. Daarbij wordt gerekend met de index "Prijs bruto binnenlands product (pbbp)". Voor 2021 bedraagt die prijsindex 1,7%.
Voor de schatting van de loonkostenstijging wordt gebruikt de "Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers". Die index, voor 2021 2,6%, is toegepast op de loonkosten van de vastgestelde personeelsformatie. In 2019 is een nieuwe Cao afgesloten met een looptijd en met 31 december 2020. De geschatte loonkosten hiervan voor 2020 vallen wat lager uit dan waar bij de primaire begroting 2020 is gerekend. Deze lagere kosten zijn verwerkt in de kostenraming voor 2021.
Bij en de 1e en 2e burap 2021 wordt over de werkelijke kostenontwikkeling gerapporteerd.

Die budgetstijging door de kostenindexering is als volgt in de begroting opgenomen (bedragen x € 1.000):

	bedrag
Bureau Drechtsteden	131
Regiogriffie	7
Sociale dienst	1.077
Servicecentrum	964
Gemeentebelastingen	161
Totaal	**2.340**

1.2 Samenvatting financiële resultaten

Gemeentelijke bijdragen
In totaal stijgen de gemeentelijke bijdragen ten opzichte van de begroting 2020 met € 13,2 miljoen. Als rekening wordt gehouden met de hogere rijksbijdragen voor bijstand en is de stijging € 11,1 miljoen. Dit is als volgt opgebouwd:

Onderwerp	**Gemeentelijke bijdragen** (x € 1 miljoen)	**Toelichting**
Kostenindexering		
De toeneming van de bedrijfsvoeringsbudgetten door de stijging van loonkosten en prijzen is in de primaire begroting opgenomen. De stijging is gebaseerd op de CPB-ramingen zoals opgenomen in de septembercirculaire 2019 gemeentefonds.	+ € 2,3	pagina 6/7
Ontwikkeling bijstand		
Het begrote tekort op de bijstand daalt van € 2,43 miljoen bij de begroting 2020 naar € 1,76 miljoen in de begroting 2021	- € 0,7	pagina 23/24
Participatiebudget		
Groei van de doelgroep. Pilot kinderopvang. Kostenstijging Wsw Kostenstijging door loon- en prijsontwikkeling.	+ € 3,0	pagina 28/29
Minimabeleid		
Per saldo een daling van de gemeentelijke bijdrage	- € 0,4	pagina 23
WMO		
De kosten voor huishoudelijke ondersteuning stijgen met € 4,0 miljoen, door groei van het aantal klanten, en de cao-ontwikkelingen voor huishoudelijke hulpen.	+ € 4,0	pagina 32
De kosten voor hulpmiddelen en vervoer stijgen met € 1,5 miljoen, door de toenemende vraag, en het toenemende gebruik van de Drechthopper	+ € 1,5	pagina 32
De begroting voor begeleiding en kortdurend verblijf stijgt, door de groei van het aantal klanten.	+ € 0,2	pagina 33
Apparaatskosten sociale dienst		
Per saldo een daling van de gemeentelijke bijdrage	- € 0,3	
Apparaatskosten beschermd wonen	+ € 0,2	
Gemeentebelastingen		
Meerkosten WOZ-bezwaarschriften, beheer basisregistraties, nieuwe waarderingsinstructie	+ € 0,8	pagina 40-43
Incidentele posten 2020 vervallen		
In 2020 is eenmalig het saldo van manden maken aan gemeenten uitbetaald	+ € 0,4	
Overige posten		
Bijdrage Regionaal Platform Verkeersveiligheid was niet opgenomen in begroting 2020	+ € 0,1	pagina 10
Waterbus	+ € 0,1	Pagina 10
Totaal	**+ € 11,1**	

Gemeenten krijgen via een hogere uitkering uit het gemeentefonds een gedeeltelijke compensatie voor de kostenstijging. Doordat de specifieke uitkeringen in het sociaal domein met ingang van 2020 zijn vervallen, en opgenomen in de algemene uitkering is de financiële consequentie voor de gemeenten niet eenduidig vast te stellen. Individuele gemeenten gaan ook verschillend om de verwerking in de lokale begroting. Daarnaast is op het moment van opstellen van de primaire begroting de meicirculaire 2020 gemeentefonds nog niet bekend.

2. Programma's

2.1 Beleid en Bestuur, Groeiagenda

Totaal van het begrotingsprogramma (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2019			Begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en bestuur	5.412	5.412	0	4.430	4.430	0	5.125	5.125	0
Groeiagenda	3.255	3.316	61	2.900	2.900	0	2.950	2.950	0
Regiogriffie	320	334	14	337	337	0	344	344	0
Totaal	**8.987**	**9.062**	**75**	**7.667**	**7.667**	**0**	**8.419**	**8.419**	**0**

Wat willen we bereiken?
Na besluitvorming over de Toekomst Regionale Samenwerking in 2019 zijn de ruimtelijk-economische beleidstaken overgegaan naar de gemeenten (meervoudig lokale aansturing). De voor het DSB resterende beleidsinhoudelijke portefeuille beperkt zich daarmee tot het sociale domein en externe betrekkingen. Over het sociale domein wordt u geïnformeerd over het begrotingsprogramma Sociale Dienst Drechtsteden.

Wat betreft de ambities op Externe Betrekkingen zetten het DSB en de bestuurlijke trekkers van de ruimtelijk-economische portefeuilles Public Affairs (PA) in als instrument om beleidsdoelen waarvoor de medewerking van externe partijen noodzakelijk is, te verwezenlijken. PA richt zich op de hele beleidsbeïnvloedingsketen en is het meest effectief als het zo vroeg mogelijk en op een zo laag mogelijk niveau wordt toegepast. Lobby, het planmatig voor of tegen een beleidsvoornemen pleiten en onderdeel van PA, wordt daarom zowel op het ambtelijke, departementale, als het politieke niveau uitgeoefend. Het richt zich alleen op medeoverheden in de regio/provincie, Den Haag of Brussel. Verder haken we maatschappelijke partners zoals het regionale bedrijfsleven of kennisinstellingen aan voor gedeelde lobby. Dat betekent ook dat het een samenwerking is van bestuurders, directieleden, beleidsmedewerkers, woordvoering en opgavemanagers. Een goede focus op prioritaire dossiers en een adequaat relatienetwerk is de basis om effectief PA te kunnen bedrijven.

Wat gaan wij daarvoor doen?
Externe betrekkingen
De eerste doelstelling van succesvolle PA is het aanbrengen van focus. Wat zijn de belangen van de regio en hoe urgent zijn die? Wanneer de belangen geformuleerd zijn is het ook mogelijk om deze te prioriteren en de lobby te organiseren ten aanzien van hogere overheden en Europa. Per onderwerp wordt op basis van een vast format een strategisch plan opgesteld. Tegelijkertijd krijgt de parlementaire informatiestroom aandacht, zodat Public Affairs denken een onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden is. Hierbij worden diverse instrumenten ingezet om de organisatie te betrekken bij politieke en maatschappelijke processen.

Belangrijke criteria voor het voeren van effectieve lobby is de mate waarin:
- een issue bijdraagt aan de langetermijnagenda's van de regio en regiogemeenten;
- kan worden samengewerkt met stakeholders;
- er sprake is van positieve of negatieve reputatie-effecten;
- we een eigen, geloofwaardig verhaal op het issue kunnen presenteren;
- het issue terug te vinden is in de regionale Groeiagenda/coalitieakkoorden.

Bureau Drechtsteden
Bureau Drechtsteden is het stafbureau voor de GRD en ondersteunt vanuit die rol ook het Drechtstedenbestuur. Het Bureau is met de overgang van de ruimtelijk-economische beleidstaken in formatie gereduceerd naar ca. 15 fte. Op het moment van opstellen van deze teksten is het bureau bezig zich te beraden op haar positie en takenpakket. Daarbij wordt vanuit een drietal taakvelden bekeken waar meerwaarde ligt en hoe dit ingevuld moet worden: strategische advisering (waaronder externe betrekkingen), bestuursondersteuning en staftaken GRD (ondersteuning en kaderstelling), langs de as van effectiviteit en legitimiteit. Ten tijde van het schrijven van dit stuk zijn de resultaten van het onderzoek net verschenen.

Wat gaat het kosten?

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2019			Primaire begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	5.412	5.412	0	4.430	4.430	0	5.125	5.125	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	5.412	5.412	0	4.430	4.430	0	5.215	5.125	0

Analyse (Bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	RPV	S		435	-435	Deels alle gemeenten
B	Waterbus	S		50	-50	Alle gemeenten
C	Formatie functionaris gegevensbescherming	S		129	-129	Alle gemeenten
D	indexering loon- en prijsontwikkeling	S		81	-81	Alle gemeenten
	Subtotaal		*0*	*695*	*-695*	
	Baten					
A	RPV	S	435		435	
B	Waterbus	S	50		50	
C	Overheveling formatie functionaris gegevensbescherming	S	129		129	
D	indexering loon- en prijsontwikkeling	S	81		81	
	Subtotaal		*695*	*0*	*695*	
	Totaal baten en lasten		**695**	**695**	**0**	
	Mutaties reserve	S	0	0	0	
	Geraamd resultaat		**695**	**695**	**0**	

Toelichting:
A. Regionaal Platform Verkeersveiligheid (RPV)
De ruimtelijk-economische taken vormen geen onderdeel meer van de taken van Bureau Drechtsteden. Er zijn echter wat uitvoeringstaken achtergebleven. Dit betreft onder andere het Regionaal Platform Verkeersveiligheid. De organisatie, de middelen en de subsidie vallen onder dit begrotingsonderdeel. Vanaf 2020 is een nieuwe subsidieperiode voor dit Platform ingegaan. Deze loopt tot en met 2021. Met deze begrotingswijziging komt het budget voor 2021 beschikbaar.

B. Waterbus
Via de begroting van Bureau Drechtsteden wordt de bijdrage die Drechtsteden aan de Provincie Zuid-Holland betaalt voor de Waterbus opgehaald bij de Drechtstedengemeenten. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd door de Provincie Zuid-Holland. Dit geeft nu een stijging van € 50.000.

D. Formatie Functionaris Gegevensbescherming
Vanaf 1 januari 2020 is de positionering van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) veranderd. Tot eind 2019 was de FG een onderdeel van het Service Centrum Drechtsteden. Nu is de functie ondergebracht bij Bureau Drechtsteden, zodat de FG rechtstreeks onder de algemeen directeur van de GRD valt.

C. indexering loon- en prijsontwikkeling
De budgetten van dit programma zijn aangepast met de loon- en prijsindex.

Onderdeel Groeiagenda

Na het sluiten van de samenwerkingsovereenkomst en het aanpassen van de Regeling van de GRD zijn de Groeiagenda en overige ruimtelijk-economische taken niet langer een onderdeel van de begroting van de GRD. Dit programmaonderdeel komt dan te vervallen. Op dit moment heeft echter formele

besluitvorming nog niet plaats gevonden. Om die reden is dit onderdeel opgenomen, zodat financiële continuïteit van de budgetten van de Groeiagenda is gewaarborgd.

Wat willen we bereiken?
Met de Groeiagenda is een grote en scherpe ambitie voor de 7 samenwerkende gemeenten in de Drechtsteden neergelegd. Een ambitie die staat voor meer focus, meer daadkracht, meer resultaat. Dat vertaalt zich in een opgavegerichte aanpak op vier onderdelen: Wonen, Werken, Bereikbaarheid en Energietransitie altijd vanuit de sterke integrale ambitie: 'goed leven in de Drechtsteden'.
Conform het advies van de commissie Deetman zijn in het najaar van 2019 vier bestuurlijke werkgroepen gevormd op deze onderwerpen om de meervoudig lokale uitvoering ter hand te nemen. De ambtelijke uitvoeringsorganisatie wordt vanaf 1-1-2020 gehost door de gemeente Dordrecht.
De ambities van de gemeenten in de Drechtsteden vereisen dat wij forse stappen zetten met medeoverheden, bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen, inwoners en investeerders. Alleen zo komen de benodigde kennis en financiën terecht in de regio. We zetten dan ook fors in op samenwerking, cofinanciering en lobby voor extra rijksmiddelen.

Wat gaan wij daarvoor doen?
De Groeiagenda is een integraal ambitiedocument, waarin de opgavelijnen wonen, werken, bereikbaarheid én energiestrategie in samenhang zijn uitgewerkt. De opgave is om in gezamenlijkheid, in de bestuurlijke werkgroepen, de vier opgavelijnen verder uit te werken en tot realisatie te komen. De gemeenten staan hiervoor zelf aan de lat middels hun hun lokale uitvoeringsplannen.

In 2020 zullen de gemeenten de nieuwe samenwerking in het ruimtelijk-economische domein bekrachtigen met een samenwerkingsovereenkomst. De budgetten worden daarna ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. Voor de begroting gelden de lopende meerjarige samenwerkingsafspraken met de gemeenten.

Wat gaat het kosten?

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2019			Begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	3.055	2.916	-139	2.900	2.900	0	2.950	2.950	0
Mutatie reserves	200	400	200	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	3.255	3.316	61	2.900	2.900	0	2.950	2.950	0

Nadere toelichting

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	indexering prijsontwikkeling	S		50	-50	Alle gemeenten
	Subtotaal		*0*	*50*	*-50*	
	Baten					
C	indexering prijsontwikkeling	S	50		50	
	Subtotaal		*50*	*0*	*50*	
	Totaal baten en lasten		**50**	**50**	**0**	
	Mutaties reserve	S	0	0	0	
	Geraamd resultaat		**50**	**50**	**0**	

C. indexering loon- en prijsontwikkeling
De budgetten van dit programma zijn aangepast met een prijsindexering (1,7%).

Regiogriffie

De Regiogriffie ondersteunt de Drechtraad en de Drechtraadsleden, zoals een raadsgriffie de gemeenteraad ondersteunt. Het aantal Drechtraadsleden is afhankelijk van het aantal fracties in de gemeenteraden van de zeven Drechtsteden. Het aantal Drechtraadsleden bedraagt na de verkiezingen in 2018 en na afsplitsing van enkele raadsleden ten tijde van het opstellen van deze primaire begroting 59 leden.

De aanbevelingen uit het rapport van Berenschot over de samenwerking in de regio en in vervolg hierop het rapport van de commissie Deetman zullen zeer waarschijnlijk leiden tot wijzigingen. Op dit moment zijn nog niet alle wijzigingen bekend, zodat hierop nog niet volledig kan worden geanticipeerd.

Voor de vacature voor Raadsadviseur, waarvoor door de taakstelling van 2020 e.v. nog 0,34 fte over is, wordt door genoemde onzekerheid vooralsnog gebruik gemaakt van inhuur.

Wat willen we bereiken?

De Regiogriffie ondersteunt de Drechtraad, de politieke groeperingen en de leden in de breedste zin van het woord, bereidt de vergaderingen van de Drechtraad, Drechtstedendinsdagen en de diverse gremia voor en draagt zorg voor de afhandeling van besluiten.
Doel is de besluitvorming door de Drechtraad optimaal te faciliteren, waarbij het politieke debat leidt tot gewogen besluiten op de onderwerpen waartoe de Drechtraad bevoegd is.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Op basis van het vergaderjaarschema organiseert de Regiogriffie de vergaderingen van de Drechtraad en vaste en tijdelijke commissies en werkgroepen. Voor 2021 wordt vooralsnog uitgegaan van het voortzetten van de jaarlijks 11 (10 + 1 reserve) Drechtstedendinsdagen en 10 bijeenkomsten van de Agendacommissie. Daarnaast voert de Regiogriffie het secretariaat van Presidium, Auditcommissie, Werkgeverscommissie en tijdelijke commissies.

De 10 Drechtstedendinsdagen bestaan uit vijf Drechtstedendinsdagen met vergaderingen van de Drechtraad, Carrousels en Themabijeenkomsten en vijf Drechtstedendinsdagen die door de bestuurlijke werkgroepen van de Groeiagenda worden ingevuld. De eerste dinsdag van mei 2021 wordt als (11e) reservedatum in de agenda gezet.
De Drechtstedendinsdagen zullen in 2021 georganiseerd worden in afwisselend de gemeentehuizen van Zwijndrecht en Papendrecht en de julivergadering in het stadhuis van Dordrecht.
Voor september 2021 staat weer een werkbezoek geagendeerd aan een voor de (Drecht)raadsleden interessante locatie.

Op basis van de uitkomsten en aanbevelingen van het onderzoeksrapport van Berenschot (21 februari 2018) en aansluitend daarop het rapport van de commissie Deetman (8 februari 2019) zijn wijzigingen aangebracht in de organisatie van de vergaderingen van de Drechtraad, Carrousels en andere bijeenkomsten. Naast vijf "gewone" Drechtstedendinsdagen worden nu ook vijf Drechtstedendinsdagen ingevuld met onderwerpen uit de Groeiagenda, die meervoudig lokaal zijn belegd. De bestuurlijke werkgroepen zorgen voor de inhoud, waarbij de Regiogriffie adviseert en ondersteunt waar nodig.

Deze wijzigingen zullen leiden tot wijzigingen in de tekst van de GRD. Het is echter aan de eigenaren om wijzigingen aan te brengen. Deze wijzigingen zullen naar alle waarschijnlijkheid pas eind 2020 worden geëffectueerd. Omdat nog niet bekend is welke wijzigingen op het Sociaal domein worden aangebracht, kan hierop nog niet nader worden geanticipeerd.

Door deze onzekere situatie is niet duidelijk of de vacature voor Raadsadviseur, waarvoor door de taakstelling van 2020 e.v. nog 0,34 fte over is, kan worden ingevuld. Zolang dit nodig is zal gebruik worden gemaakt van inhuur. Daar staat tegenover dat zo lang de vacature zelf nog niet definitief is ingevuld het geld dat overblijft op dit budget kan worden besteed voor de inhuur van maximaal 0,34 fte capaciteit.

De kosten voor de vijf Groeiagenda-avonden komen voor rekening van het budget van de Groeiagenda, zodat het ook in 2021 mogelijk is om aan de taakstelling van € 90.000,- te voldoen.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2019			Begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	320	334	14	337	337	0	344	344	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	320	334	14	337	337	0	344	344	0

Analyse (bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Loonkosten- en prijsstijgingen op basis van de algemene loon- en prijsontwikkeling	S		7	- 7	
	Subtotaal			*7*	*- 7*	
	Baten					
A.	Bijdrage gemeenten	S	7		7	Ja, alle gemeenten
	Subtotaal		*7*		*7*	
	Totaal baten en lasten		**7**	**7**	**0**	
	Mutaties reserve					
	Geraamd resultaat		**7**	**7**	**0**	

.

De Regiogriffie heeft een exploitatiebegroting met personele budgetten, overhead en materiële budgetten, zoals de Drechtstedendinsdag.
De loonkosten- en prijsstijgingen op basis van de algemene loon- en prijsontwikkeling zijn verwerkt in bovenstaande tabellen, waardoor de bijdragen van de gemeenten bij de primaire begroting per saldo stijgen met € 7.500 ten opzichte van de primaire begroting 2020 (na invulling taakstelling van € 90.000).

2.2 Sociale Dienst Drechtsteden

In 2019 zijn de eerste effecten duidelijk geworden van de oplopende kosten in het sociaal domein in relatie tot de begroting. Waar het in overige jaren lukte om uitgaven en beschikbare middelen met elkaar in balans te houden, werd duidelijk dat de impact van de oplopende kosten gevolgen hadden voor de gemeentelijke begrotingen en tot keuzes noopten. Behalve het terugdringen van de kosten, is het nodig om tot innovatie te komen in het productaanbod en de dienstverlening. De beleidsontwikkeling richt zich op een integraler aanbod, zowel in de verbinding van verschillende wetten in het sociaal domein als in de verbinding van lokale en regionale partijen. De Coronacrisis heeft een grote invloed op het werk in alle domeinen. De verwachting is ook dat de effecten van deze crisis lang voelbaar zullen blijven, zowel maatschappelijk als financieel.

De komende jaren zal het evenwicht tussen kostenontwikkeling en middelen gevonden moeten worden. De primaire begroting 2021 is daarom op de eerste plaats een rompbegroting zonder nieuwe beleidskeuzes. Voor alle beleidstaken is een reële raming gemaakt van de kosten op basis van de ontwikkeling van de groei van het aantal klanten en prijzen. Ook wordt inzicht gegeven hoe de rijksfinanciering zich op deze taken ontwikkeld. Omdat we ons nu ten tijde van het besluitvormingsproces van de begroting 2021 nog midden in de Coronacrisis bevinden, kunnen we de (maatschappelijke en financiële) gevolgen voortkomend uit deze crisis nog niet inschatten en kunnen we hierover nog niets opnemen in deze begroting. Wel zien we dat het kabinet op alle mogelijke manieren de gevolgen probeert te dempen. Met betrekking tot de gevolgen voor de jaren 2021 zullen wij u nader informeren via de geëigende momenten van de planning en control cyclus.

Op de tweede plaats wordt in deze begroting een eerste vertaling zichtbaar van onderdelen van de vorig jaar tot stand gekomen regionale visie op het sociaal domein *"Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan"*. In deze visie staan drie maatschappelijke opgaven centraal waarmee de verbinding tussen betrokken partijen en wetten meer centraal staat:

1. Bestaanszekerheid versterken;
2. Ontwikkelen naar werk;
3. Zorgen voor ondersteuning.

Niet langer staan wetten centraal in de uitvoering, maar de vraag van onze inwoners en de achterliggende maatschappelijke opgaven. De implementatie van de visie vraagt om een omslag in het denken en handelen binnen de regio: werken vanuit de bedoeling, dichterbij de inwoners en maatschappelijke organisaties en meer dienstverlening op maat. Tegelijkertijd vragen de in de visie geformuleerde ambities om een herijking van het beleid, zowel regionaal als lokaal maar ook vooral in samenhang en onderlinge samenwerking. In deze begroting is dit nu nog vooral een technische vertaling, maar parallel aan deze begroting worden samen met gemeenten en maatschappelijke partners de eerste voorstellen concreet uitgewerkt. Hieronder vallen ook mogelijke innovatieprojecten die samen met de Drechtsteden gemeenten en maatschappelijke organisaties ontwikkeld zijn of worden.

Met deze indeling in deze begroting bieden we enerzijds duidelijkheid over oplopende kosten en de beschikbare middelen in een meerjarig perspectief. Anderzijds geven we aan welke nieuwe financiële en wettelijke ontwikkelingen in het rijksbeleid de begroting gaan raken en welke vernieuwing ingezet moet worden om de kwaliteit van ondersteuning en dienstverlening te kunnen blijven bieden op de langere termijn.

Budgettaire kaders en uitgangspunten

Bij de primaire begroting 2021 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- Er is rekening gehouden met autonome ontwikkelingen zoals: bevolkingsgroei, vergrijzing, economische ontwikkeling, wetswijzigingen en indexering van lonen & prijzen en van de normbedragen van de uitkeringen.
- Rapporten van o.a. CPB en SCP.
- Op basis van de ontwikkelingen die in februari 2020 bekend waren.
- De Regionale visie Sociaal Domein is in deze begroting, qua structuur, verwerkt. Beleidswijzigingen volgen separaat aan deze begroting in aparte voorstellen.

- De primaire begroting is gebaseerd op het staand beleid, in de begroting zijn geen voorstellen voor nieuw beleid opgenomen.
- De ramingen zijn opgesteld conform de bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten. Deze uitkomst is gecorrigeerd op basis van de berekende bandbreedte voor de standaarddeviatie van 2% (99% zekerheid op de berekening). Het niveau van de raming is gebaseerd op de onderkant van de bandbreedte. Financieel is tegenover de onderkant van de bandbreedte een risico opgenomen in de risicoparagraaf.

Opgaven	Resultaat Jaarrekening 2019 (concept)	Uitgangspunten 2021 (Begroting 2021)	Uitgangspunten 2022 ev (Begroting 2021)	Risico
Bestaanszekerheid versterken				
Inkomensondersteuning	Het bijstandsbestand is gedaald met 3,3%. Groei lasten LKS tov 2018 +/- 27%	- groei aantal klanten o.b.v. CPB (CEP en MEV) en begroting SZW - groei LKS 27,5 % <iets hoger door wetswijzigingen over betaling LKS>	- groei aantal klanten o.b.v. CPB (CEP en MEV) en begroting SZW - groei LKS +/- 22,5 % resp. 20%	- ontwikkeling granieten klantenbestand - ontwikkeling aantal klanten i.r.t. de te verwachte recessie - ontwikkeling LKS
Minimabeleid	9,1% groei pmb, groei bewindvoering 12%, 15 % daling collectieve zorgverzekering, 15% daling Bijzondere Bijstand. Leergeld, realisatie cf 2018 t.o.v. begroting € 0,2 mln onderbenutting	10% groei pmb, 12,5% groei bewindvoering 5 % groei collectieve zorgverzekering + indexering. Begroting Leergeld 2020 is aangepast aan realisatie 2019	10% groei pmb, 12,5% groei bewindvoering 5 % groei collectieve zorgverzekering + indexering.	
Maatwerkvoorziening inkomenssteun CGZ	11% groei collectieve zorgverzekering CZG. Afname kosten vangnet BB. Totale groei is 10 %	10% groei	10% groei	
Budgetadvies & schuldbemiddeling	geen afwijkingen	Cf begroting	Cf begroting	
Apparaatslasten	Onderbesteding van € 0,1 mln.	1) Verlaging intensivering Participatiewet € 0,5 mln. en 2) Indexatie o.b.v. de CPB-ramingen zoals opgenomen in de septembercirculaire 2019, loonkosten 2,6% en prijzen 1,7%	n.v.t	Er is aangenomen dat de klantgroei binnen het huidige apparaat (mensen en middelen) opgevangen kan worden.
Opgaven	**Resultaat Jaarrekening 2019 (concept)**	**Uitgangspunten 2021 (Begroting 2021)**	**Uitgangspunten 2022 ev (Begroting 2021)**	**Risico**
Ontwikkelen naar werk				
Participatie	In lijn met begroting en beschikbaar participatiebudget.	Instrumentarium gelijk aan 2020 + correctie loon en prijs. De verwachte groei op de doelgroepen voorheen Wajong en Wsw is geschat op 3,4% en doorgevoerd op de betreffende trajecten.	Doelgroep met arbeidsbeperking groeit en vraagt meer inzet. De jaarlijkse te verwachten groei ligt tussen de 7% en de 9%	Er wordt vanuit gegaan dat inzet op bijstand, bijzondere groepen (WSW, Wajong, statushouders) past binnen groei participatiebudget. Risico geschat op 1,8 miljoen
Perspectief op werk	Overheveling overschot € 0,6 mln. naar 2020	n.v.t. (tijdelijk project 2 jaar)	n.v.t. (tijdelijk project 2 jaar)	n.v.t. (tijdelijk project 2 jaar)
Statushouders	Uitgaven 2019 in lijn met begroting (€ 0,5 mln.)	Conform begroting 2019. Inburgering nog niet verwerkt	Conform begroting. Inburgering nog niet verwerkt	Inburgering kent mogelijk een tekort op Rijksfinanciering
Apparaatslasten	Onderbesteding van € 0,1 mln.	1) Verlaging Intensivering participatiewet 0,5 mln. en 2) Indexatie o.b.v. de CPB-ramingen zoals opgenomen in de septembercirculaire 2019, loonkosten 2,6% en prijzen 1,7%	Gelijk aan 2021	Er is aangenomen dat de klantgroei binnen het huidige apparaat (mensen en middelen) opgevangen kan worden.

Opgaven	Resultaat Jaarrekening 2019 (concept)	Uitgangspunten 2021 (Begroting 2021)	Uitgangspunten 2022 ev (Begroting 2021)	Risico
Zorgen voor ondersteuning				
Huishoudelijke ondersteuning	22% groei indicaties. Stijging uitgaven HO 2019 t.o.v. 2018 met 18,6% Overschrijding begroting 2019 met € 0,3 mln. a.g.v. achterblijvende opbrengst eigen bijdrage CAK a.g.v. abonnementstarief.	De verwachting is dat de aanzuigende werking abonnementstarief in 2021 zal afvlakken. Hiertegenover staat de onzekerheid over de financiële gevolgen van de aanbesteding huishoudelijke ondersteuning. Duidelijk is wel dat de HO duurder wordt a.g.v. toepassing HV schalen en AMvB reële prijs. Verwachte financiële groei uitgaven 15%	Als gevolg van externe factoren zoals de vergrijzing, extramuralisering, ambulantisering, abonnementstarief, etc. is meerjarig rekening gehouden met een jaarlijkse groei van 5%. Dit percentage moet worden gezien als de onderkant van de groei die daadwerkelijk wordt verwacht. Op basis van de ontwikkeling van de uitgaven in 2019 bedraagt de reële groeiverwachting 15%. Echter, op dit moment kan niet met voldoende zekerheid worden gesteld dat deze groeiverwachting in gelijke mate de komende jaren zal aanhouden.	Doorzetten groei indicaties a.g.v. abonnementstarief. Achterblijvende opbrengst eigen bijdrage CAK. Nieuw contract HP en gevolg voor prijzen
Hulpmiddelen	28,2% groei aantal indicaties (woonvoorzieningen). Stijging uitgaven 2019 t.o.v. 2018 met 19,6%. Overschrijding begroting 2019 met € 0,4 mln (2%). Financiële groei rolstoelen bedraagt 5%	Rekening gehouden met afvlakking van de groei a.g.v. het abonnementstarief en lagere groei van de rolstoelen. Verwachte groei uitgaven 10%.	Als gevolg van externe factoren zoals de vergrijzing, extramuralisering, ambulantisering, abonnementstarief, etc. is meerjarig rekening gehouden met een jaarlijkse groei van 5%. Dit percentage moet worden gezien als de onderkant van de groei die daadwerkelijk wordt verwacht. Op basis van de ontwikkeling van de uitgaven in 2019 bedraagt de reële groeiverwachting 10%. Echter, op dit moment kan niet met voldoende zekerheid worden gesteld dat deze groeiverwachting in gelijke mate de komende jaren zal aanhouden.	Doorzetten groei klanten a.g.v. abonnementstarief (woonvoorzieningen)
Vervoer	5% groei indicaties en uitgaven Drechthopper. 10,3% stijging uitgaven individueel vervoer. Financieel in lijn met de begroting 2019.	Conform begrotingswijziging Stroomlijn (dec. 2019). Hierin is door Stroomlijn rekening gehouden met stijging aantal klanten en toename gebruik Drechthopper.	Meerjarig is het verwachte groeipercentage als gevolg van externe factoren zoals de vergrijzing, extramuralisering, ambulantisering, abonnementstarief, etc. gelijk gehouden aan 5% groei per jaar. Dit percentage moet worden gezien als de onderkant van de groei die daadwerkelijk wordt verwacht.	Hogere groei dan prognose

Begeleiding, kortd. verblijf en pers. verzorging	10,1% groei klanten IB en 9,6% stijging uitgaven. 11,6% groei DB en 4,5% stijging uitgaven. Overschrijding begroting 0,6 mln.	Verwachte gemiddelde financiële groei uitgaven 7%	Als gevolg van externe factoren zoals de vergrijzing, extramuralisering, ambulantisering, abonnementstarief, etc. is meerjarig rekening gehouden met een jaarlijkse groei van 5%. Dit percentage moet worden gezien als de onderkant van de groei die daadwerkelijk wordt verwacht. Op basis van de ontwikkeling van de uitgaven in 2019 bedraagt de reële groeiverwachting 7%. Echter, op dit moment kan niet met voldoende zekerheid worden gesteld dat deze groeiverwachting in gelijke mate de komende jaren zal aanhouden.	Hogere groei dan prognose
Opgaven	**Resultaat Jaarrekening 2019 (concept)**	**Uitgangspunten 2021 (Begroting 2021)**	**Uitgangspunten 2022 ev (Begroting 2021)**	**Risico**
Apparaatslasten				
Apparaatslasten	Onderbesteding van € 0,08 mln.	1) Verlaging intensivering Participatiewet 0,5 mln. en 2) Indexatie o.b.v. de CPB-ramingen zoals opgenomen in de septembercirculaire 2019, loonkosten 2,6% en prijzen 1,7%	Gelijk aan 2021	Er is aangenomen dat de klantgroei binnen het huidige apparaat (mensen en middelen) opgevangen kan worden.
Overhead				
Overhead	Onderbesteding van € 0,04 mln.	Indexatie loonkosten 2,6% en prijzen 1,7%	Gelijk aan 2021	Er is aangenomen dat de klantgroei binnen het huidige apparaat (mensen en middelen) opgevangen kan worden.

1.3 Financiële samenvatting

In het onderstaande overzicht zijn de gewijzigde begroting 2020 en de primaire begroting 2021 per opgave per taakveld weergegeven.

TV	Opgaven	Begroting 2020			Primaire begroting 2021			Afwijking			Financieel effect	
	(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Derden	Gemeenten
	Bestaanszekerheid versterken	**123.396**	**131.893**	**8.497**	**128.227**	**136.903**	**8.677**	**4.831**	**5.010**	**180**	**2.514**	**2.496**
6.3	Inkomensondersteuning	100.092	100.092	-	101.910	101.910	-	1.818	1.818	-	2.483	-665
div	Minimabeleid	9.790	10.528	738	9.991	9.991	-	201	-537	-738	-	-537
6.3	Maatwerkvoorz.Inkomenssteun CGZ	2.190	2.190	-	2.274	2.274	-	84	84	-	-	84
6.71	Budgetadv. & schuldbem.	120	120	-	118	118	-	-2	-2	-	-	-2
	Apparaat	11.204	18.963	7.759	13.934	22.611	8.677	2.730	3.648	918	31	3.617
	Ontwikkelen naar werk	**44.851**	**51.474**	**6.623**	**45.178**	**51.261**	**6.083**	**327**	**-213**	**-540**	**-152**	**-61**
6.5	Participatie	7.009	11.772	4.763	7.686	14.585	6.899	677	2.813	2.136	-	2.813
6.5	Statushouders	422	702	280	420	700	280	-2	-2	-	-	-2
6.4	WSW	28.018	28.984	966	28.006	28.972	966	-12	-12	-	-226	214
	Apparaat	9.402	10.016	614	9.066	7.004	-2.062	-336	-3.012	-2.676	74	-3.086
	Zorg voor ondersteuning	**66.120**	**69.842**	**3.722**	**72.219**	**76.091**	**3.872**	**6.099**	**6.249**	**150**	**166**	**6.083**
6.71	Huishoudelijke onderst.	19.750	19.750	-	23.765	23.765	-	4.015	4.015	-	20	3.995
6.6	Hulpmiddelen	3.816	3.816	-	4.557	4.557	-	741	741	-	22	719
6.71	Vervoer	7.592	7.592	-	8.372	8.372	-	780	780	-	33	747
6.71	Begeleiding, kortd. verblijf en pers.verz.	28.453	28.453	-	28.614	28.614	-	161	161	-	-	161
	Apparaat	6.509	10.231	3.722	6.910	10.783	3.872	401	552	150	91	461
	Overhead	**18.842**	**-**	**-18.842**	**18.631**	**-**	**-18.631**	**-211**	**-**	**211**	**-**	**-**
0.4	Overhead	18.842	-	-18.842	18.631	-	-18.631	-211	-	211	-	-
	Taakstelling	**-2.900**	**-2.900**	**-**	**-2.900**	**-2.900**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Totaal	**250.309**	**250.309**	**-**	**261.355**	**261.355**	**-**	**11.046**	**11.046**	**-**	**2.528**	**8.518**

Inkomensondersteuning
Naar verwachting stijgen de lasten Inkomensondersteuning met € 1,8 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2020 (inclusief de eerste begrotingswijziging). Deze stijging is het gevolg van stijgende klantaantallen en de stijgende loonkostensubsidie. We baseren deze aanname op de berekeningen van het CPB.

In de vastgestelde begroting 2020 (inclusief de eerste begrotingswijziging) is een financieel effect gemeenten geprognosticeerd van € 2,4 miljoen. Op basis van de beschikbare gegevens medio april 2020 geeft de berekening voor primair 2021 een financieel effect gemeenten aan van € 1,8 miljoen, een positieve ontwikkeling van € 0,6 miljoen. Elementen hierbij zijn de verwachte eindstand 2020 en de geprognosticeerde ontwikkeling van het aantal klanten in 2021, een verwachte stijging van het macrobudget (o.a. nieuw verdeelmodel LKS) en het geprognosticeerde bedrag van de vangnetuitkering.

De stijgende kosten voor loonkostensubsidie komen voort uit het feit dat de groep inwoners die door een beperking niet zelfstandig in staat is het minimumloon te verdienen in de bijstand toeneemt. Deze doelgroep kan immers geen gebruik meer maken van andere regelingen zoals Wajong en WSW. Inmiddels gaat het naar schatting om 77% van het bijstandsbestand. Om deze groep uit te laten stromen naar werk is de inzet van loonkostensubsidie noodzakelijk. Daarnaast treedt naar verwachting vanaf 1 januari 2021 het wetsvoorstel Breed Offensief in werking. In het wetsvoorstel is een aanvraagmogelijkheid loonkostensubsidie voor werkgevers opgenomen. Dit houdt in dat werkgevers tot 6 maanden na inwerkingtreding van het arbeidscontract een aanvraag kunnen doen voor loonkostensubsidie. Wij schatten in dat deze verruiming van mogelijkheden ervoor zorgt dat het gebruik van loonkostensubsidie iets gaat toenemen. Zeker voor niet uitkeringsgerechtigden.

Tegelijk blijven we een tendens zien dat het moeilijk blijft om een goede match te maken tussen de uitkeringsgerechtigde en de vacature. De uitstroom naar werk in het algemeen wordt daardoor beperkt. Op basis van de CPB-verwachting schatten wij in dat instroom in de bijstand weer toe zal nemen en de uitstroom zal stagneren. Dit is naar verwachting het gevolg van een inzakkende economie. Voor de komende jaren voorzien wij daarom een toename van het aantal uitkeringen en de daarbij behorende kosten. Daarnaast zien we dat de Rijksbudgetten onvoldoende zijn om deze kosten te dekken.

Minimabeleid
Naar verwachting wordt er in 2021 € 0,2 miljoen meer uitgegeven ten opzichte van de begroting 2020. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de autonome groei op Persoonlijk Minima Budget en Bewindvoering. De verwachting is dat deze groei de komende jaren zal aanhouden.
Voor 2021 verwachten we voor Persoonlijk Minimabudget (PMB) een groei van 10%, conform de groei van 2019, wat resulteert in een kostenstijging van € 0,12 miljoen. De kosten van de algemene voorzieningen en de individuele uitgaven blijven nagenoeg gelijk aan de primaire begroting 2020. Vooral voor het SMS Kinderfonds zal vanaf 2020 gewerkt worden aan het beter bereiken van de doelgroep Werkende Armen. In de begroting is hier derhalve rekening mee gehouden.
De kosten Bewindvoering stijgen met € 0,1 miljoen. Er is vooralsnog uitgegaan van een groei van 6%. De reële groei was in 2019 12,5%, maar er worden wettelijke maatregelen genomen om deze groei te beperken.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten
De kosten maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten stijgen met € 0,1 miljoen. Er is uitgegaan van een groei van 8%. Deze is 2% lager dan de reële groei in 2019.

Budgetadvies en schuldbemiddeling
Het programma-budget voor Budgetadvies en Schuldbemiddeling is vooralsnog gelijk gehouden aan 2019. Naast de programmakosten bestaan de lasten Budgetadvies en Schuldbemiddeling vooral uit uitvoeringskosten personeel. Ook deze zijn, ondanks groei van het aantal trajecten vooralsnog gelijk gehouden.

Participatie
De lasten zijn gebaseerd op het huidige beleid en de verwachte groei van de doelgroepen Nieuw Begeleiding en Nieuw Wajong van 3,4%. Daarnaast is er rekening gehouden met loon- en prijsontwikkeling. De baten zijn opgebouwd uit de integratie-uitkering Participatie € 2,9 miljoen en de € 11,4 miljoen participatiebudget AU (inclusief Wwb klassiek en individuele studietoeslag)

Pilot kinderopvang gemeente Dordrecht en Zwijndrecht
Het realiseren van overbruggende kinderopvang voor een aantal maanden voor ouders van kinderen uit de Drechtsteden die deelnemen aan Perspct, voor klanten met een uitkering van de SDD, voor alleenstaande ouders die deelnemen aan de pilot Stress Sensitieve Dienstverlening van de gemeente Dordrecht en van de gemeente Zwijndrecht in het kader van het Deltaplan Armoede en het vergroten van de financiële zelfredzaamheid van kwetsbare inwoners.
De lasten en baten van € 0,286 miljoen zijn gebaseerd op de projectbegroting Pilot Kinderopvang. Het project wordt binnen de begroting verantwoord onder Participatie.

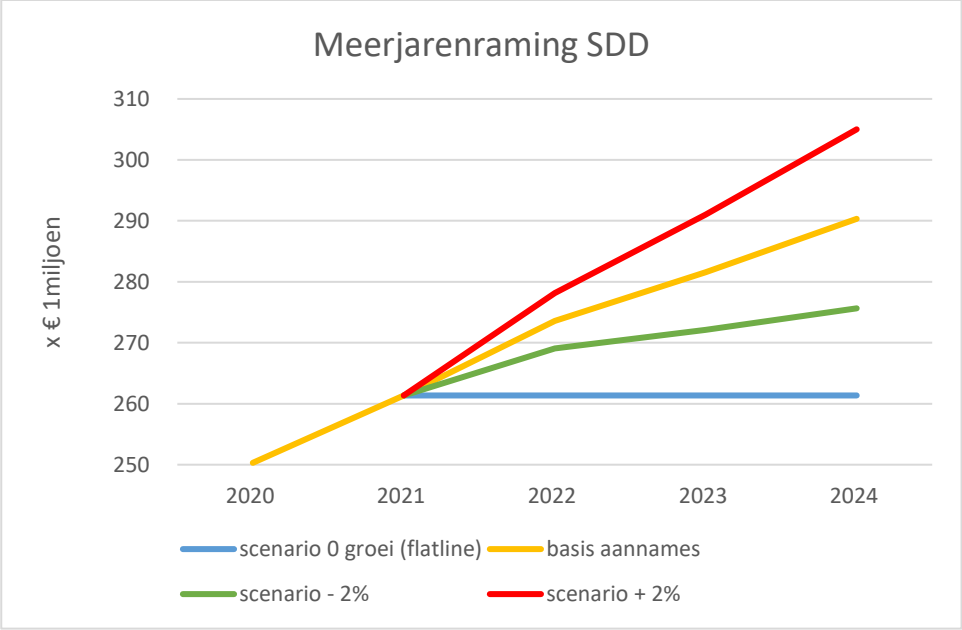
Wsw
De baten worden verhoogd met € 44.000 en zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2019. Er wordt € 2,2 miljoen gebruikt ter dekking van de SW-detacheringen. Naast de beschikbare budgetten uit de septembercirculaire 2019 wordt er € 0,17 miljoen opgehaald bij de gemeenten ter dekking van de lasten. De gezamenlijke begroting SW wordt periodiek afgestemd met GR Drechtwerk. Hierop is de dekkingsbijdrage aangepast.

Impuls Statushouders
De lasten zijn in lijn met de begroting 2020. Zoals gebruikelijk worden de meerkosten van € 0,5 miljoen gefinancierd uit het Participatiebudget.

Wmo
Door de combinatie van de vergrijzing, de extramuralisering van de zorg, de beweging naar langer zelfstandig thuis wonen en de relatief lage eigen bijdrage als gevolg van de invoering van het abonnementstarief, zal het beroep op de Wmo verder toenemen. Naast een stijgende vraag naar

voorzieningen dient eveneens rekening te worden gehouden met een stijging van de prijs van voorzieningen (bijvoorbeeld als gevolg van cao-ontwikkelingen). De combinatie van deze vraag- en prijsontwikkeling ligt ten grondslag aan de verwachting dat in 2021 € 6,4 miljoen meer wordt uitgegeven ten opzichte van de begroting 2020

Meerjarenraming
Bij de primaire begroting wordt een meerjarenraming opgenomen voor de drie volgende jaren. Bij begroting 2021 hoort dus een meerjarenraming voor 2022 tot en met 2044. Gebruikelijk is het doortrekken van de begroting 2021 via de cijfermatige aannames. Gezien de grote onzekerheden en vele ontwikkelingen levert dat nu echter geen realistisch beeld op. Eigenlijk is het niet mogelijk een reële meerjarenreeks te geven. Om dat te benadrukken zou gekozen kunnen worden voor een "flatline": het begrotingstotaal van 2021 ook gebruiken voor de jaren daarna. In de komende periode kan dan het lopende traject te komen tot een eenduidig financieel kader voor het sociaal domein actiever en versneld worden opgepakt, om daarmee tot een gedeeld, realistisch meerjarig beeld tot komen.
Eén ding is echter zeker, het zal geen "flatline" worden. De kosten zullen toenemen, maar binnen een bepaalde marge. Daarom wordt voorgesteld de meerjarenraming te presenteren met die marge, als mogelijke scenario's.
Grafisch geeft dat dit beeld:

Toelichting:
- de tweede lijn van boven, geel, is de kostenontwikkeling op basis van de aannames uit de tabel bij de uitgangspunten;
- de lijn daarboven, rood, is het scenario's bij extra groei van de vraag naar voorzieningen (+2%)
- de lijn daaronder, groen, geeft het lagere groei scenario (-2%).
- de onderste lijn, blauw, geeft de "flatline", geen kostenstijging;

Het Drechtstedenbestuur heeft opdracht gegeven tot het uitwerken van de scenario's, en daarbij te onderzoeken hoe het geconstateerde gat kan worden gedicht, dat zit tussen een realistische kostenontwikkeling op basis van de verwachte toename van de vraag naar voorzieningen, en de gewenste/ mogelijke bijdrage op basis van de financiële positie van de gemeenten.
Dit moet in de tweede helft van 2020 leiden tot een inhoudelijk verantwoord en betaalbaar meerjaren-perspectief, wat gemeenten in de eigen begroting kunnen verwerken.

Omdat een meerjarenraming volgens de BBV-voorschriften verplicht is, is in de bijlage een cijfermatig overzicht opgenomen, dat overeenkomt met de lagere groei scenario (groene lijn).
De groene lijn is nog steeds een realistische raming. Dat is het scenario met een groei naar voorzieningen aan de onderkant van de bandbreedte van +2% tot -2% rond de basis aannames Door te ramen aan de onderkant van de bandbreedte wordt wel het risico van kostenoverschrijding groter.

Opgaven

Bestaanszekerheid versterken

Wat zijn de ontwikkelingen?
Naar verwachting stijgen de lasten Inkomensondersteuning in 2021. Deze stijging is het gevolg van stijgende klantaantallen in de bijstand en de stijgende loonkostensubsidie (LKS). We baseren deze aanname op de berekeningen van het CPB.

We zien dat armoede en schulden een groeiend probleem vormen in Nederland. Het aantal mensen dat moeite heeft met rondkomen, kampt met financiële problemen of schuldenproblematiek, is de afgelopen jaren toegenomen. Oorzaken hiervoor zijn gelegen in de toenemende complexiteit van de samenleving waaronder het complexe stelsel rondom toeslagen, voorzieningen en inkomensondersteuning. Voorgaande zorgt ervoor dat steeds meer mensen het overzicht kwijtraken en niet over de benodigde vaardigheden beschikken, waardoor zij ondersteuning nodig hebben op dit vlak.

We zien dus dat steeds meer mensen hulp nodig hebben bij het versterken van hun bestaanszekerheid. Dit is een voorwaarde voor het voorkomen van armoede, schulden en andere problematiek. Tegelijkertijd zien we dat leven in langdurige armoede of met schulden voor schaarste zorgt, waardoor hulp zoeken niet vanzelf gaat. Men is bezig met "overleven" in plaats van te zoeken naar oplossingen of veranderingen.

Sinds enkele jaren zien we dat het aantal mensen dat zelf om hulp vraagt bij schulden lager is dan in de periode rondom de economische crisis. Het afgelopen jaar is dit beroep mede dankzij de inzet op vroegtijdig signaleren van schulden en het laagdrempelig aanbieden van schuldhulpverlening wel gestegen. Het bereik van het regionaal minimabeleid was in 2019 iets lager dan verwacht. Met name de doelgroep werkende armen maakt nog onvoldoende gebruik van de aanwezige voorzieningen.
De komende jaren zal dan ook ingezet moeten worden op het signaleren en bereiken van mensen die moeite hebben met rondkomen en/of financiële problemen hebben.

Wat willen we bereiken?

Obstakels voor bestaanszekerheid wegnemen
Stabiliteit bieden en bevorderen
Inwoners eerder en beter bereiken

We willen inwoners met financiële problemen weer perspectief geven. Ook willen we inwoners van de Drechtsteden met schulden en/of beperkte financiële zelfredzaamheid begeleiden. Schulden lossen we duurzaam op of maken we beheersbaar.

We zetten in op het regionaal minimabeleid. Het vergroten van het bereik hiervan is een belangrijk aandachtspunt in 2021. Vooral voor het SMS Kinderfonds wordt al vanaf 2020 gewerkt aan het beter bereiken van de doelgroep werkende armen. Voor voorzieningen als het PMB en de individuele bijzondere bijstand - met daarbij ook de bijzondere bijstand voor bewindvoering - wordt gerekend op autonome groei ten opzichte van het bereik in 2019.

We bieden budgetadvies en schuldbemiddeling aan onze inwoners. Hiervoor hebben we naast bovenstaande ambities uit de Regionale Visie Sociaal Domein, conform het huidige Regionaal Beleidsplan Schuldhulpverlening Drechtsteden 2016-2020 de verplichting om jaarlijks een doelstelling te formuleren op de wachttijd en de kwaliteit van zowel het stabilisatie- als het schuldregelingstraject. Voor 2021 geldt:

1. Wachttijd: in 95% van alle meldingen wordt maximaal binnen 10 werkdagen na melding de hulpvraag vastgesteld.
2. Aantal trajecten: naast de bestaande klanten bieden we aan minimaal 1.200 nieuwe klanten een dienstverleningstraject.

3. Kwaliteit stabilisatietraject: minimaal 75% van de stabilisatietrajecten moet positief worden afgesloten. Onder een positieve afsluiting wordt verstaan: de schulden zijn afbetaald - er is een betalingsregeling getroffen - de schulden zijn geherfinancierd - overdracht naar schuldregelen.
4. Kwaliteit schuldregelingstraject: minimaal 85% van de schuldregelingstrajecten moet positief worden afgesloten. Een schuldregeling is geslaagd als er een saneringskrediet wordt toegekend - een schuldbemiddeling wordt gestart of als een WSNP-verklaring wordt afgegeven.

Wat gaan we daarvoor doen?
Obstakels voor bestaanszekerheid wegnemen
Ieder mens heeft bestaanszekerheid nodig. Voor inwoners bij wie bestaanszekerheid niet vanzelfsprekend is of onder druk staat, zetten we in op het ondersteunen van inwoners, stabilisatie van de situatie en het bieden van perspectief. Dit doen we door het verstrekken van bijstand, het gericht inzetten van minimaregelingen, het stabiliseren van het inkomen en het bieden van ondersteuning bij het beheersbaar maken en/of oplossen van (problematische) schulden. We bieden individuele hulp, waarbij naast advies ook daadwerkelijk hulp wordt geboden met het invullen van formulieren.

Stabiliteit bieden en bevorderen
Voldoende inkomen is essentieel voor het hebben van bestaanszekerheid en voorkomt financiële/schuldenproblematiek. We helpen inwoners om voldoende inkomen te hebben en zetten hiervoor het minimabeleid gericht in. Door middel van voorlichting, coaching en training wordt ingezet op het bevorderen van (financiële) zelfredzaamheid naar vermogen. Voor inwoners die tijdelijk of structureel niet in staat zijn om zelf de financiën te beheren door stress of andere redenen bieden we diverse vormen van inkomensbeheer, zo licht mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk.

Schuldhulpverlening
De ondersteuning in de Drechtsteden is gericht op het bieden van perspectief aan inwoners met financiële problemen. Dit doen we door het verminderen van stress en rekening te houden met het doenvermogen van inwoners. We bieden laagdrempelige ondersteuning bij schulden en zetten in op het creëren van financieel overzicht, rust en zekerheid.

Om het escaleren van financiële problemen of schulden te voorkomen, bieden we inwoners van de Drechtsteden begeleiding bij het duurzaam oplossen of beheersbaar maken van schulden. Daarbij laten we waar mogelijk de inwoner zelf werken aan financiële stabiliteit oftewel zelfredzaamheid.
De GRD/SDD is ook in 2021 het centrale meldpunt voor alle inwoners van de Drechtsteden met (problematische) schulden. Kaders voor onze werkzaamheden vormen o.a. de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en het Regionaal Beleidsplan Schuldhulpverlening Drechtsteden 2016 -2020.

Het schuldhulpverleningsaanbod bestaat uit crisisinterventie, informatie en advies, budgetbeheer, stabilisatie, duurzame financiële dienstverlening, schuld regelen, toeleiding tot de Wsnp en nazorg. Hierbij wordt zorg gedragen voor laagdrempelige en effectieve schuldhulpverlening waarbij wordt ingezet op het wegnemen van stress en het zo snel mogelijk creëren van financiële rust en duidelijkheid.

Beschermingsbewind
Het instrument beschermingsbewind is in 2018 toegevoegd aan het productaanbod Schuldhulpverlening en begin 2019 is de pilot van start gegaan. De dienstverlening wordt in 2021 voortgezet en eind 2021 geëvalueerd. Op dit moment loopt er ook een wetstraject voor adviesrecht voor gemeenten bij schuldenbewind, waardoor gemeenten (desgewenst) de mogelijkheid krijgen om de kantonrechter te adviseren over de noodzaak van beschermingsbewind of een meer passende en minder verstrekkende voorziening, zoals bijvoorbeeld budgetbeheer. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2021.

Inkomensbeheer
In 2021 zal in het licht van ontzorgen en het wegnemen van stress, ingezet worden op kwetsbare doelgroepen met een risico op schuldenproblematiek. Afhankelijk van de situatie wordt hiervoor het doorbetalen van de vaste lasten via de uitkering of (preventief) budgetbeheer ingezet. Indien er al sprake is van financiële problematiek wordt ingezet op het stabiliseren van de situatie en het voorkomen van escalatie. Dit kan tevens door inzet van (preventief) budgetbeheer, maar ook door het zwaardere instrument beschermingsbewind.

Inwoners eerder en beter bereiken
In 2019 is ingezet op het vroegtijdig signaleren van financiële en/of schuldenproblematiek. In lijn met de visie en ontwikkelingen in wetgeving zal het jaar 2021 in het teken staan van het uitbreiden van vroegsignalering en de implementatie hiervan in samenwerking met de Drechtstedengemeenten, ketenpartners, sociale wijkteams en het dorpsnetwerk.

Sinds jaar en dag is er sprake van een integrale samenwerking met de ketenpartners, de sociale wijkteams en het dorpsnetwerk op het gebied van zowel de preventieve als de curatieve schuldhulpverlening. Er zijn o.a. onderlinge afspraken, overleggen en schuldhulpverleners werken op locatie in de Drechtstedengemeenten bij het sociaal wijkteam of het dorpsnetwerk. Deze bestaande samenwerking wordt door alle partijen als positief ervaren. Het komende jaar zal de samenwerking worden uitgebreid en geïntensiveerd op het gebied van de curatieve schuldhulpverlening met extra accent op preventie en vroegsignalering.

Wat gaat het kosten?

Opgaven	Begroting 2020			Primaire begroting 2021			Afwijking			Financieel effect	
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Derden	Gemeenten
Bestaanszekerheid versterken											
Inkomensondersteuning	100.092	100.092	0	101.910	101.910	0	1.818	1.818	0	2.483	-665
Minimabeleid	9.790	10.528	738	9.991	9.991	0	201	-537	-738	0	-537
Maatwerkvoorz.Inkomenssteun CGZ	2.190	2.190	0	2.274	2.274	0	84	84	0	0	84
Budgetadv. & schuldbem.	120	120	0	118	118	0	-2	-2	0	0	-2
Apparaat	11.204	18.963	7.759	13.934	22.611	8.677	2.730	3.648	918	31	3.617
Totaal	**123.396**	**131.893**	**8.497**	**128.227**	**136.903**	**8.677**	**4.831**	**5.010**	**180**	**2.514**	**2.496**

Inkomensondersteuning
Naar verwachting stijgen de lasten Inkomensondersteuning met € 1,8 miljoen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2020 (inclusief de eerste begrotingswijziging). Deze stijging is het gevolg van stijgende klantaantallen en de stijgende loonkostensubsidie. We baseren deze aanname op de berekeningen van het CPB.

In de vastgestelde begroting 2020 (inclusief de eerste begrotingswijziging) is een financieel effect gemeenten geprognosticeerd van € 2,4 miljoen. Op basis van de beschikbare gegevens medio april 2020 geeft de berekening voor primair 2021 een financieel effect gemeenten aan van € 1,8 miljoen, een positieve ontwikkeling van € 0,6 miljoen. Elementen hierbij zijn de verwachte eindstand 2020 en de geprognosticeerde ontwikkeling van het aantal klanten in 2021, een verwachte stijging van het macrobudget (o.a. nieuw verdeelmodel LKS) en het geprognosticeerde bedrag van de vangnetuitkering. De stijging van het macrobudget biedt nog geen volledige compensatie voor de hogere kosten. Deze discussie wordt gevoerd na het aanbieden van de Rijksbegroting 2021 door het kabinet op Prinsjesdag 2020.

De stijgende kosten voor loonkostensubsidie komen voort uit het feit dat de groep inwoners die door een beperking niet zelfstandig in staat is het minimumloon te verdienen, in de bijstand toeneemt. Deze doelgroep kan immers geen gebruik meer maken van andere regelingen zoals Wajong en WSW. Inmiddels gaat het naar schatting om 77% van het bijstandsbestand. Om deze groep uit te laten stromen naar werk is de inzet van loonkostensubsidie noodzakelijk. Daarnaast treedt naar verwachting vanaf 1 januari 2021 het wetsvoorstel Breed Offensief in werking. In dit wetsvoorstel is een aanvraagmogelijkheid loonkostensubsidie voor werkgevers opgenomen. Dit houdt in dat werkgevers tot 6 maanden na inwerkingtreding van het arbeidscontract een aanvraag kunnen doen voor LKS. Wij schatten in dat deze verruiming van mogelijkheden ervoor zorgt dat het gebruik van LKS iets gaat toenemen. Zeker voor niet uitkeringsgerechtigden.
Tegelijk blijven we een tendens zien dat het moeilijk blijft om een goede match te maken tussen de uitkeringsgerechtigde en de vacature. De uitstroom naar werk in het algemeen wordt daardoor beperkt. Op basis van de CPB-verwachting schatten wij in dat instroom in de bijstand weer toe zal nemen en de

uitstroom zal stagneren. Dit is naar verwachting het gevolg van een inzakkende economie. Voor de komende jaren voorzien wij daarom een toename van het aantal uitkeringen en de daarbij behorende kosten. Daarnaast zien we dat de Rijksbudgetten onvoldoende zijn om deze kosten te dekken.

Minimabeleid
Naar verwachting wordt er in 2021 € 0,2 miljoen meer uitgegeven ten opzichte van de begroting 2020. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de autonome groei op het persoonlijk minimabudget (PMB) en bewindvoering. De verwachting is dat deze groei de komende jaren zal aanhouden.

Voor 2021 verwachten we voor het PMB een groei van 10%, conform de groei van 2019, wat resulteert in een kostenstijging van € 0,1 miljoen. De kosten van de algemene voorzieningen en de individuele uitgaven blijven nagenoeg gelijk aan de primaire begroting 2020. Vooral voor het SMS Kinderfonds zal vanaf 2020 gewerkt worden aan het beter bereiken van de doelgroep werkende armen. In de begroting is hier derhalve rekening mee gehouden.

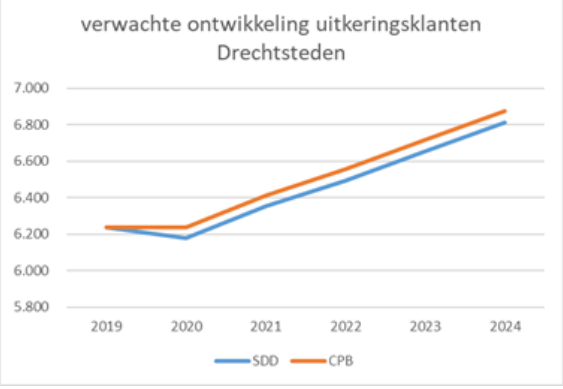
De kosten bewindvoering stijgen met € 0,1 miljoen. Er is uitgegaan van een groei van 6%. De reële groei in 2019 was 12,5%.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten
De kosten maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten stijgen met € 0,1 miljoen. Er is uitgegaan van een groei van 8%. Dit is 2% lager dan de reële groei in 2019.

Budgetadvies en schuldbemiddeling
Naast de programmakosten bestaan de lasten Budgetadvies en Schuldbemiddeling vooral uit uitvoeringskosten personeel.

Ontwikkelen naar werk

Wat zijn de ontwikkelingen?
De uitdaging blijft om zo veel mogelijk inwoners die nu een uitkering hebben, te laten profiteren van de vraag op de arbeidsmarkt. In 2017, 2018 en 2019 is het gelukt om het aantal inwoners met een bijstandsuitkering in de Drechtsteden stevig te laten dalen. Die trend komt steeds meer onder spanning. Ondanks het feit dat we fors inzetten op de ontwikkeling van mensen met een grote afstand tot betaald werk, laat de evaluatie van de Participatiewet van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP, november 2019) zien dat we deze opdracht om een significante bijdrage te leveren aan een inclusieve samenleving/ arbeidsmarkt, moeten invullen met te weinig middelen en instrumenten. Aanvullend voorspelt het CPB na een stabilisering van het aantal inwoners met een uitkering in 2020, een stijgend bijstandsbestand vanaf 2021. De forse daling van ons bestand in de vorige jaren en onze aanpak om mensen richting de arbeidsmarkt te ontwikkelen, vormen wel een goed uitgangspunt om de komende jaren binnen de gegeven omstandigheden en mogelijkheden, succesvol te blijven. De te verwachten stijging is er omdat de uitstroom naar werk, ondanks alle maatregelen en inzet, steeds moeilijker is. Met andere woorden: de doelgroep wordt complexer qua problematiek en sluit minder goed aan op de vraag in de markt. Daar bovenop is de verwachting dat de economische groei op termijn zal verminderen, waardoor de instroom de komende jaren toeneemt.

Los daarvan groeit het aantal inwoners met een bijstandsuitkering, omdat inwoners met een beperking (vrijwel) geen toegang meer hebben tot andere voorzieningen zoals WSW en Wajong. De groep met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen ons bestand neemt daarmee toe. Steeds minder inwoners met een bijstandsuitkering zijn in staat om (direct) een plek te verwerven op de arbeidsmarkt.

Als gevolg van deze ontwikkelingen zien we binnen het bijstandsbestand al enige jaren een relatieve stijging van de inwoners die niet zelfstandig in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen. Dit gebrek aan zelfstandigheid stuwt de vraag naar loonkostensubsidie en begeleiding op. Daarom wordt er door Baanbrekend Drechtsteden verder gewerkt aan het binden van werkgevers die werkplekken creëren voor deze doelgroep. Mede hierdoor, maar ook door passende dienstverlening aan de doelgroep met een lagere loonwaarde, vergroten we de kansen van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt. Bijvoorbeeld, in de Drechtsteden zijn meer dan 500 werkgevers actief die betaald werk bieden aan inwoners met een uitkering. 170 hiervan bieden ook plek aan inwoners met beperkingen.

Landelijke ontwikkelingen

- Staatssecretaris Van Ark onderkent de problemen die deze doelgroep ondervindt en is het 'Breed Offensief' gestart met als doel om meer mensen met een beperking aan het werk te helpen. Zij werkt met het ministerie van VWS, werkgevers, UWV en gemeenten aan een set van maatregelen die bijdragen aan de doelstelling om mensen met een beperking een kans te bieden op de arbeidsmarkt. Vanuit de Drechtsteden zijn wij nauw betrokken bij deze ontwikkelingen. De Drechtsteden is landelijk koploper, maar loopt hierdoor aan tegen de grenzen van de wetgeving en financiën. Zo is de huidige financiering van loonkostensubsidie nog altijd ongunstig voor gemeenten die meer doen dan het landelijk gemiddelde. Inmiddels is een wetswijziging aangeboden aan de Tweede Kamer. De ingangsdatum is gepland op 1 januari 2021. In het wetsvoorstel is onder meer een aanvraagmogelijkheid voor loonkostensubsidie en begeleiding toegevoegd. We verwachten dat de kosten voor deze twee instrumenten daardoor gaan toenemen. De staatssecretaris heeft toegezegd hiervoor te compenseren. Hierover is nog geen nadere informatie bekend. Een dergelijke wijziging zien we als een bevestiging van onze inzet en aanpak.
- Staatssecretaris Van Ark werkt daarnaast aan een wetsvoorstel voor Passend aanbod waarmee gemeenten verplicht worden om alle uitkeringsgerechtigden tenminste 4 keer per jaar te spreken en met hen te komen tot een plan van aanpak. Dit voorstel is bij het schrijven van deze begroting nog onvoldoende concreet om hierop te anticiperen.
- De wet inburgering gaat in per 1 juli 2021. De Sociale Dienst Drechtsteden bereidt zich met gemeenten voor op deze nieuwe wetgeving.

Ontwikkelen van arbeidsmarktwaarde

Er wordt hard gewerkt aan het verbeteren van een infrastructuur om de arbeidsmarktwaarde van onze klanten te vergroten. De SDD werkt aan het wegnemen van belemmeringen die de weg naar betaald werk (of het behouden van betaald werk) moeilijker maken. Hiervoor werken we samen met diverse partners. De Rijksoverheid heeft in het kader van het Breed Offensief extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktregio's in het kader van 'Perspectief op werk'. Samen met werkgevers, vakbonden en UWV hebben wij een voorstel ingediend. We zijn er trots op dat dit voorstel is goedgekeurd. Dit maakte het mogelijk om investeringen te doen in ontwikkeling naar werk (onder meer voor arbeidsonderzoekcentrum, Perspct en ontwikkeling van leerlijnen). Het is onduidelijk in hoeverre of die financiering (deels) in 2021 wordt voortgezet. Perspct wordt inmiddels door VWS en universiteiten wel gezien als veelbelovend voorbeeld, wat inhoudt dat de Drechtsteden als het gaat om (publiek/private) samenwerking, aanpak en innovatie gezien wordt als voorbeeld voor strategische vernieuwing van publieke organisaties binnen Europa.

Drechtwerk

In juli 2019 is door het Algemeen bestuur van Drechtwerk en het Drechtstedenbestuur aangegeven voordelen te zien in de verdere intensivering van de samenwerking tussen Drechtwerk en de GRD/SDD. De verantwoording van Drechtwerk loopt via het DB en AB. Inhoudelijk vinden de GRD/SDD en Drechtwerk elkaar in de opgave om kwetsbare inwoners door werk en naar werk te ontwikkelen.

Wat willen we bereiken?

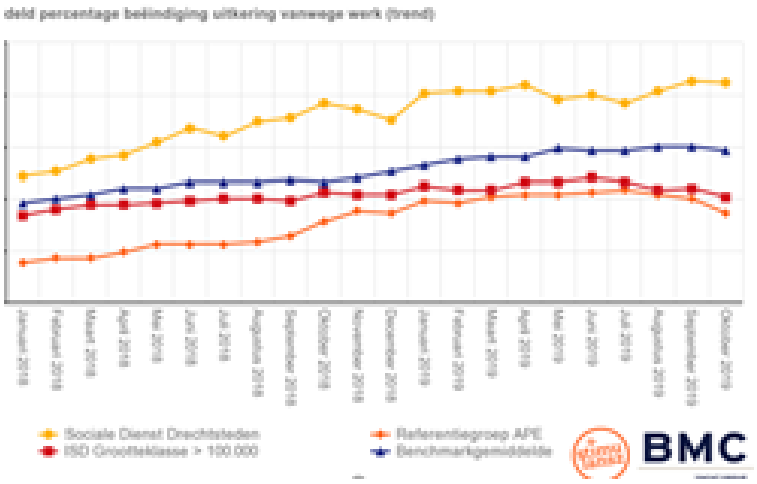
Iedereen die kan werken direct naar de arbeidsmarkt bemiddelen
Inwoners waardevol maken voor de arbeidsmarkt
Inwoners met een verminderde arbeidsmarktwaarde begeleiden

We hebben tot doel om inwoners die in staat zijn om te werken te bemiddelen naar betaald werk, waardoor inwoners zo zelfstandig mogelijk in hun inkomen kunnen voorzien. Inwoners zijn waardevol voor de arbeidsmarkt wanneer hun arbeidsmarktwaarde wordt vergroot. Daarom werken we met inwoners aan het wegnemen van belemmeringen die in de weg staan om te werken. Wanneer inwoners (nog) een te grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben, ontwikkelen we arbeidsmatig en/of maatschappelijk perspectief. Dat kan ook gaan om het bieden van stabiliteit en ondersteuning bij meedoen aan de maatschappij.

Resultaten in de bestandsontwikkeling

Aantal uitkeringsdossiers (verwachte stand eind 2020 6177)	6.320 (stijging 2,3%)

Het CPB voorspelt in 2021 een landelijke stijging van het aantal gebruikers met een bijstandsuitkering. Dit komt door stijging van de instroom (door verwachte economische teruggang) en doordat het steeds moeilijker wordt om inwoners uit te laten stromen uit de bijstand. Wij verwachten dat ook de Drechtsteden te maken krijgen met een stijging van het bestand. Het CPB houdt rekening met een stijging van 2,8%. Binnen de Drechtsteden houden we rekening met een beperktere stijging, omdat we een bovengemiddelde inzet plegen op ontwikkeling en uitstroom naar werk. Baanbrekend blijft een belangrijke rol houden in het bemiddelen van inwoners met een uitkering naar werk, maar de focus ligt de komende jaren op de ontwikkeling naar betaald werk via Perspct. Daarmee zetten wij de trend van de afgelopen jaren voort. De benchmark W&I van Divosa 2019 laat zien dat de Drechtsteden positief afwijken in het resultaat als het gaat om uitstroom naar (betaald) werk.

Uitstroomdoelstelling SDD totaal: 1225 inwoners bemiddelen naar betaald werk (inclusief UWV doelgroep)

Waarvan Uitstroomdoelstelling Perspct: Voor 270 van de 450 deelnemers (60%) levert dit traject betaald werk op)

Het is hierbij belangrijk te realiseren dat de bemiddeling naar werk in toenemende mate niet leidt tot een grotere uitstroom uit de bijstand. Voor een groeiende groep inwoners is een parttime baan de maximaal haalbare zelfstandigheid. Dit houdt deels verband met de problematiek/omstandigheden van kandidaten, maar ook met de aard van de functies waar kandidaten naar bemiddeld worden. Zo biedt een bemiddeling naar de zorg vrijwel nooit een fulltime baan op, maar de vraag naar personeel is in die sector wel heel groot. We verwachten daarom dat het percentage kandidaten dat parttime uitstroomt naar werk toeneemt (niveau 2019 6%). Daarnaast bemiddelt de SDD bovengemiddeld veel inwoners met een beperking naar werk. Op dit moment heeft 78% van de inwoners met een bijstandsuitkering te maken met één of meerdere beperkingen en zijn daardoor niet (altijd) zelfstandig in staat het wettelijk minimumloon te verdienen. Onmisbaar om deze inwoners kansen te bieden is de inzet van loonkostensubsidie. We verwachten in 2021 te stijgen naar 750 tot 800 inwoners waarvoor loonkostensubsidie wordt ingezet (huidige stand is 650-700).

Zowel de uitstroom naar parttime werk als de inzet van loonkostensubsidie zijn van grote invloed op het BUIG budget, omdat deze inwoners ook na bemiddeling naar betaald werk financieel blijven drukken op de uitnutting van dit budget. De omvang van deze groep moet dus worden meegeteld in de ratio BUIG

budget/uitkeringsgerechtigden = gemiddelde uitkering. Immers, Loonkostensubsidie moet om die reden feitelijk worden gezien als gedeeltelijke bijstandsondersteuning, omdat deze groep op zichzelf geen bestaansminimum kan bereiken en afhankelijk is en blijft van 'staatsondersteuning'.
Wanneer de verdeelsleutel van het BUIG budget wordt aangepast als gevolg van de komende maatregelen vanuit het Rijk (Breed Offensief) en daarmee de financiering van loonkostensubsidie (LKS) wordt vergoed, verwachten wij dat ons BUIG budget meer toereikend zal zijn dan nu het geval is. In onze verantwoording (BURAP) zullen we langs deze lijn onze cijfers presenteren, zodat er een goed en juist beeld ontstaat van de omvang van de groep inwoners die vanuit BUIG financieel ondersteund wordt, zij het in bijstand en/of LKS.

Zoals gesteld is de afstand tot de arbeidsmarkt voor een groeiend deel van de bijstandsgerechtigden te groot. Voor deze doelgroep geldt dat we moeten werken aan het vergroten van het perspectief op maatschappelijke en arbeidsmatige ontwikkeling. In 2020 werken we aan de (door)ontwikkeling van een dienstverleningsconcept voor deze doelgroep en daarbij passende doelstellingen. Voor inwoners die niet zelfstandig in staat zijn om mee te doen stelt de SDD 630 participatieplekken beschikbaar. Ook de inzet van instrumenten is onderdeel van een heroverweging om deze meer in te richten in lijn met de ontwikkeling naar werk

Wat gaan we daarvoor doen?
Instroom in de bijstand voorkomen
Wij blijven inzetten op het voorkomen van instroom in de bijstand door pro-actieve benadering van kwetsbare jongeren, de maximale WW aanpak en doorplaatsing van werkenden met een verminderde loonwaarde.

Uitstroom naar werk bevorderen
Inwoners met een uitkering of inwoners met een beperking die kunnen werken worden door Baanbrekend Drechtsteden bemiddeld naar werk. Indien nodig kunnen hiervoor instrumenten worden ingezet zoals loonkostensubsidie en/of begeleiding. Ook voor inwoners die veel begeleiding of een beschutte werkplek nodig hebben, is het mogelijk betaald werk te krijgen in de vorm van beschut werk.

Ontwikkeling die past bij de klant
Voor inwoners die nu nog niet in staat zijn om een plek op de arbeidsmarkt te veroveren of te behouden, zetten we in op het ontwikkelen van de arbeidsmarktwaarde. Hiervoor zijn Perspct en leerlijnen beschikbaar die inwoners ontwikkelen naar beschikbare arbeidsmarktprofielen. Voor nieuwe klanten is het Arbeidsonderzoekscentrum (AOC) beschikbaar. Hier wordt methodisch en onafhankelijk onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van de klant. Hierdoor kan gericht worden ingezet op ontwikkeling.

Voor inwoners waar ontwikkeling naar werk een te grote stap is zetten we in op een stabilisatie en meedoen. Een stabiel leven kan het vertrekpunt zijn voor verdere ontwikkeling. Er zullen ook inwoners zijn waarvoor dit het hoogst haalbare doel is. Voor het ontwikkelen van klanten in deze doelgroep werken we samen met partners zoals gemeenten.

Binnen de Drechtsteden zijn 630 participatieplekken beschikbaar. Vanuit het oude beleid werd dit instrument ingezet voor mensen die behoefte hadden aan een plek om te participeren in de samenleving. De brede visie sociaal domein gaat uit van ontwikkeling. Dit vraagt dus ook andere inzet van instrumenten. Daarnaast blijft voor een deel van de doelgroep de behoefte aan participatie als hoogst haalbare doel bestaan. De komende periode moet dus gewerkt worden aan herziening van dit instrument.

Klaar voor veranderingen op rijksniveau
Samen met gemeenten zorgen we ervoor dat we klaar zijn voor veranderingen in het kader van het Breed Offensief, het wetsvoorstel Passend Aanbod en de Wet Inburgering. Voor deze ontwikkelingen, worden samen met gemeenten, parallel aan deze begroting, voorstellen gemaakt.

Wat gaat het kosten?

Opgaven	Gewijzigde begroting 2020			Primaire begroting 2021			Afwijking			Financieel effect	
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Derden	Gemeenten
Ontwikkelen naar werk											
Participatie	7.009	11.772	4.763	7.686	14.585	6.899	677	2.813	2.136	0	2.813
Statushouders	422	702	280	420	700	280	-2	-2	0	0	-2
WSW	28.018	28.984	966	28.006	28.972	966	-12	-12	0	-226	214
Apparaat	9.402	10.016	614	9.066	7.004	-2.062	-336	-3.012	-2.676	74	-3.086
Totaal	**44.851**	**51.474**	**6.623**	**45.178**	**51.261**	**6.083**	**327**	**-213**	**-540**	**-152**	**-61**

Het saldo van € 8,1 miljoen op de programma's Participatie, Impuls Statushouders en Wsw wordt veroorzaakt door de apparaatslasten. Door toepassing van de BBV-regels worden de apparaatslasten verantwoord op het programma Apparaat en zijn hierdoor de lasten lager dan de baten gepresenteerd.

De baten Participatie zijn opgebouwd uit de Algemene uitkering (Wwb klassiek, Individuele studietoeslag) en de integratie-uitkering Participatie. Daarnaast is de subsidie Pilot Kinderopvang van de gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht toegevoegd. In onderstaand overzicht maken we de afzonderlijke bedragen inzichtelijk.

	Participatie en Wsw	Begroting 2020		primaire begroting 2021		Totaal mutatie	
	(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
A.	Participatie	7.004	11.336	7.298	13.856	294	2.520
B.	Pilot Kinderopvang gemeente Dordrecht / Zwijndrecht			286	286	286	286
C.	Individuele studietoeslag	5	436	102	443	97	7
	(apparaat)	4.763		6.899		2.136	0
	Totaal Participatie	**11.772**	**11.772**	**14.585**	**14.585**	**2.813**	**2.813**
D.	Wsw	24.885	27.093	24.913	27.137	28	44
	Wsw tekort				170	0	170

E.	Opbrengsten uit detacheringen SW	65	1.891	24	1.665	-41	-226
F.	Dekkingsbijdrage Drechtwerk	1.933		1.949		16	0
G.	Sw individuele detachering en begeleid werken	1.135		1.120		-15	0
	(apparaat)	966		966		0	0
	Totaal Wsw	**28.984**	**28.984**	**28.972**	**28.972**	**-12**	**-12**

A. Participatie
De baten Participatie zijn opgebouwd uit de volgende posten.

- Integratie-uitkering Participatie € 2,9 miljoen,
- Algemene uitkering (voorheen participatie klassiek) € 10,9 miljoen.

De lasten Participatie zijn gebaseerd op het huidige beleid en de verwachte groei van de doelgroepen Nieuw Begeleiding en Nieuw Wajong van 3,4%. Daarnaast is er rekening gehouden met loon- en prijsontwikkeling.

B. Pilot Kinderopvang Gemeente Dordrecht en Zwijndrecht
Het realiseren van overbruggende kinderopvang voor een aantal maanden voor ouders van kinderen uit de Drechtsteden die deelnemen aan Perspct, voor klanten met een uitkering van de SDD, voor alleenstaande ouders die deelnemen aan de pilot stress sensitieve dienstverlening van de gemeente Dordrecht en van de gemeente Zwijndrecht in het kader van het deltaplan armoede: het vergroten van de (financiële) zelfredzaamheid van kwetsbare inwoners.
De lasten en baten zijn gebaseerd op de projectbegroting pilot Kinderopvang.

C. Individuele studietoeslag
De toeslag is voor studenten met een beperking die een beroep kunnen doen op de gemeenten voor een studietoeslag omdat zij door hun beperking niet of moeilijk een bijbaan kunnen hebben naast hun studie. De vraag naar de individuele studietoeslag neemt fors toe (In het verleden zijn slechts enkele aanvragen gedaan). De toename wijten we deels aan de aanpassing in onze regels, maar vooral aan de landelijke en lokale publiciteit die aan dit onderwerp is gegeven.
Er is rekening gehouden met loon- en prijsontwikkeling.

D. Wsw
De baten worden verhoogd met € 44.000 en zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2019. Er wordt € 2,2 miljoen gebruikt ter dekking van de SW- detacheringen. Naast de beschikbare budgetten uit de septembercirculaire 2019 wordt er € 170.000 opgehaald bij de gemeenten ter dekking van de lasten.

E. Opbrengsten uit detacheringen Sw
De omzet is gebaseerd op historische gegevens.

F. Dekkingsbijdrage Drechtwerk
De gezamenlijke begroting Sw wordt periodiek afgestemd met GR Drechtwerk. Hierop is de dekkingsbijdrage aangepast.

G. Sw individuele detachering en begeleid werken.
De lasten zijn gebaseerd op historische gegevens.

Apparaat
Er wordt € 7,9 miljoen aan apparaatslasten gefinancierd uit Participatie en Sw.

Impuls Statushouders
De lasten en baten zijn in lijn met de begroting 2020. Zoals gebruikelijk worden de meerkosten van € 0,5 miljoen gefinancierd uit het Participatiebudget.

Zorgen voor ondersteuning

Wat zijn de ontwikkelingen?
Op het gebied van maatschappelijke ondersteuning zijn drie ontwikkelingen bepalend. Zij gelden niet alleen in de Drechtsteden, maar spelen landelijk:

1. Het aantal toegekende voorzieningen Wmo 2015 stijgt;
2. De kostprijs van de voorzieningen neemt toe;
3. De sturingsmogelijkheden van gemeenten nemen af.

Het gevolg van deze ontwikkelingen is dat het (in de Drechtsteden beschikbare) budget voor maatschappelijke ondersteuning in toenemende mate onder druk komt te staan.

Ad. 1.
Sinds 2016 zien we een gestage – en in de toekomst naar verwachting accelererende – groei van de maatwerkvoorzieningen als gevolg van de vergrijzing, de extramuralisering en de ambulantisering. Mensen worden ouder, mensen blijven langer, vaak met zwaardere problematiek thuis wonen en de ggz behandelt steeds meer mensen in de thuissituatie. Hierdoor wordt er vaker een beroep gedaan op de maatwerkvoorzieningen Wmo.
In 2019 zagen we bovendien een forse groei op de huishoudelijke ondersteuning en de woningaanpassingen als gevolg van de invoering van het abonnementstarief. Vooral voor hogere inkomens is het daardoor aantrekkelijker geworden om een beroep te doen op de Wmo. In de periode voorafgaand aan de invoering van het abonnementstarief was de hoogte van de eigen bijdrage op deze producten voor hen (vaak) een overweging om zelf oplossingen op de reguliere markt te zoeken. Wie van hen wel voor een Wmo-voorziening koos, betaalde onder het oude regime een hogere eigen bijdrage dan nu met het huidige abonnementstarief.

Ad 2.
Naast het geschetste effect als gevolg van volumeontwikkeling, dient in 2021 ook rekening te worden gehouden met een forse opwaartse prijsontwikkeling. Voor diensten, zoals huishoudelijke ondersteuning en de begeleidingsproducten, heeft dat deels te maken met cao-ontwikkelingen, die worden verrekend in de jaarlijkse indexcijfers die we contractueel zijn overeengekomen met onze aanbieders. De cao-lonen hebben in de voor ons relevante branches in 2019 en 2020 een inhaalslag gemaakt en zullen, gezien de krapte op de arbeidsmarkt, de komende jaren nog verder stijgen.
Een veel groter effect dan de cao-ontwikkelingen wordt echter voor 2021 verwacht van de AMvB reële prijs die in 2017 van kracht is geworden. Deze maatregel is door het rijk ingevoerd om de 'race to the bottom' ten aanzien van de tarieven maatschappelijke ondersteuning te stoppen en grote faillissementen in de thuiszorg te voorkomen. Op grond van de AMvB dienen gemeenten zorgaanbieders een reële prijs voor hun diensten te betalen. Hiertoe zijn in de AMvB aan de tariefopbouw specifieke voorwaarden gesteld.
Ten gunste van de Drechtsteden was de AMvB reële prijs niet van toepassing op inkooptrajecten die vóór invoering reeds waren afgesloten of opgestart. Vooral voor huishoudelijke ondersteuning was dit tot nog toe voordelig, hier hoefden we onze tarieven niet op de AMvB aan te passen. Met het aflopen van het contract per 2021 komt dit voordeel echter te vervallen en zijn we gebonden aan de AMvB. Hoewel de aanbesteding nog loopt, zal dit leiden tot een substantiële stijging van het tarief. Inmiddels wordt er, landelijk gezien, steeds meer jurisprudentie opgebouwd ten aanzien van reële tarieven en aanbieders schromen niet voor de gang naar de rechter om deze af te dwingen.

Ad 3.
Opvallend is dat gedurende deze regeerperiode het kabinet een aantal maatregelen heeft genomen waarin het de gemeentelijke beleidsvrijheid (en daarmee sturingsmogelijkheden) aan banden legt. Twee voorbeelden zijn we al tegengekomen: de introductie van het abonnementstarief (waardoor gemeenten met de hoogte van de eigen bijdragen nauwelijks meer kunnen sturen op de toegang tot maatwerkvoorzieningen en door het lage tarief inkomsten mislopen) en de AMvB reële prijs (waardoor voor gemeenten de ruimte om zo efficiënt mogelijk in te kopen beperkt wordt).

Doorkijkend naar de toekomst zien we ook dat het rijk nog meer zaken weer naar zich toehaalt en centraal beperkende voorwaarden stelt. Dit speelt bijvoorbeeld op het gebied van de Wmo-hulpmiddelen (waar men bezig is met de ontwikkeling van landelijke kwaliteitsstandaarden en ook door gemeenten te volgen procedures in geval van knelpunten) en ten aanzien van de beoogde wetsaanpassing Wmo 2015, die (in antwoord op de beperkende uitspraak van de CRvB) weliswaar beoogt indicaties op resultaat te borgen, maar daarbij aan de aanbieders in het toegangsproces een belangrijke rol lijkt toe te kennen.

Maatregelen die de gemeentelijke uitvoering structureren, maar die tevens – in potentie – voor gemeenten kostenopdrijvend werken.

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners
We zorgen voor mensgerichte ondersteuning
We zoeken naar innovatie binnen de geboden ondersteuning en samenwerking en hebben hierin een aanjagende rol

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen voor kwalitatief goede, doelmatige en effectieve ondersteuning met keuzevrijheid voor inwoners

De ondersteuning in de Drechtsteden is gericht op perspectief waar mogelijk en stabilisatie waar nodig. Daarbij houden we zo goed mogelijk rekening met de inwoners en hun omgeving. We bevorderen de kwaliteit van de ondersteuning door kwaliteitseisen af te spreken met aanbieders en deze continu te monitoren. Dat doen we ook voor onze eigen uitvoering. Daar staat tegenover dat we ons goed bewust zijn van het feit dat we dat moeten doen met een toenemende druk op de middelen die gemeenten beschikbaar hebben binnen het sociaal domein.

Wat dat laatste betreft hebben we de afgelopen jaren al scherp aan de wind gezeild, door eigen toegangsbepaling, en – binnen de door de Drechtraad gestelde kaders – de bestuurlijke aanbesteding voor de inkoop van de gedecentraliseerde voorzieningen in 2015. Bij de transformatie van die voorzieningen hebben we de eerste bouwstenen gelegd voor verscherpte sturing op traject- en contractniveau. Vooral daar waar uitstroom of afschaling naar een lichtere vorm van ondersteuning binnen de verwachting ligt en opschaling naar zware zorg (Wlz) aan de orde is. Ook evalueren wij op gezette tijden de ingestoken koers, en passen wij aan waar wij verbeteringen zien.

Tot nog toe hebben we daardoor – binnen de overeengekomen financiële kaders in de Drechtsteden – het aanbod aan onze inwoners niet hoeven te versoberen en konden wij tot 2019 binnen de begroting opereren. En in de jaren daaraan voorafgaand konden we aan het eind van het jaar een positief resultaat laten zien en retourneren aan de gemeenten. Hoewel wij nog mogelijkheden zien voor enige efficiencywinst in innovatie en samenwerking, houden we er fors rekening mee dat we, gezien de financiële situatie in de Drechtsteden, niet meer kunnen ontkomen aan het doen van voorstellen die neerkomen op een versobering van het productaanbod.

We zorgen voor mensgerichte ondersteuning

We bieden ondersteuning op maat, en mikken op de best passende oplossing voor de klant, eventueel buiten de gangbare voorzieningen om. Vanuit onze opgave "zorgen voor ondersteuning" zoeken we verbinding met de andere opgaven, zowel binnen als buiten de sociale dienst. Dit is vooral belangrijk voor inwoners met een gecombineerde hulpvraag. Dit zijn bijvoorbeeld jongeren die vanuit de Jeugdhulp doorstromen naar de volwassenenondersteuning of inwoners die niet alleen een vraag hebben over hun ondersteuning maar ook over hun bestaanszekerheid. Of inwoners waarvoor de ondersteuning van de mantelzorgers heel belangrijk is. We werken hierin samen met de jeugdprofessionals en de lokale gemeenten. Hiervoor willen we de bestaande samenwerkingsstructuren versterken, maar daarnaast ook zoeken naar innovaties in het aanbod van de ondersteuning.

We zoeken naar innovatie binnen de geboden ondersteuning en samenwerking en hebben hierin een aanjagende rol

In 2020 worden in uitvoeringsplannen voor de komende jaren de lijnen uitgezet naar aanleiding van de Regionale Visie Sociaal Domein. Samenwerking en innovatie hebben daarin de meest prominente rol, maar moeten, op het moment van schrijven, nog samen met de gemeenten en andere sociale partners nader worden uitgewerkt. Beoogd wordt om in 2021 in ieder geval uitwerking te geven aan het intensiveren van de samenwerking met gemeenten (hiervoor worden lokale afspraken gemaakt). Het vormgeven van een integrale aanpak (al dan niet eerst doelgroepgericht). Het verbeteren van de verbinding met jeugdzorg en het zoeken van een slimme oplossing voor laagdrempelige nazorg, waardoor eerder kan worden afgeschaald uit zwaardere vormen van ondersteuning. Ook zoeken we naar mogelijkheden om, vanuit dagbesteding, simpel te "switchen in de participatieketen", conform de oproep van staatssecretaris van Ark. In hoeverre deze ambities kunnen worden waargemaakt is, wanneer zij om investeringen vragen, mede afhankelijk van de financiële ruimte die daarvoor ter beschikking staat.

Wat gaat het kosten?

Opgaven	Begroting 2020			Primaire begroting 2021			Afwijking			Financieel effect	
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Derden	Gemeenten
Zorg voor ondersteuning											
Huishoudelijke onderst.	19.750	19.750	0	23.765	23.765	0	4.015	4.015	0	20	3.995
Hulpmiddelen	3.816	3.816	0	4.557	4.557	0	741	741	0	22	719
Vervoer	7.592	7.592	0	8.372	8.372	0	780	780	0	33	747
Begeleiding, kortd. verblijf en pers.verz.	28.453	28.453	0	28.614	28.614	0	161	161	0	0	161
Apparaat	6.509	10.231	3.722	6.910	10.783	3.872	401	552	150	91	461
Totaal	**66.120**	**69.842**	**3.722**	**72.219**	**76.091**	**3.872**	**6.099**	**6.249**	**150**	**166**	**6.083**

Door de combinatie van de vergrijzing, de extramuralisering van de zorg, de beweging naar langer zelfstandig thuis wonen en de relatief lage eigen bijdrage als gevolg van de invoering van het abonnementstarief, zal het beroep op de Wmo verder toenemen. Naast een stijgende vraag naar voorzieningen dient eveneens rekening te worden gehouden met een stijging van de prijs van voorzieningen (bijvoorbeeld als gevolg van cao-ontwikkelingen). De combinatie van deze vraag- en prijsontwikkeling ligt ten grondslag aan de verwachting dat in 2021 € 6,1 miljoen meer wordt uitgegeven ten opzichte van de begroting 2020.

Huishoudelijke ondersteuning
In 2019 zagen we duidelijk de gevolgen terug van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdragen. Ten opzichte van 2018 zijn de uitgaven 2019 fors gestegen met circa 19%. Hiervan is iets meer dan 4% het gevolg van de contractuele prijsindexatie, het meerdere van 15% wordt veroorzaakt door een toename van het aantal nieuwe voorzieningen. Door de vergrijzing van de bevolking is de verwachting dat het aantal afgegeven indicaties de komende jaren verder zal oplopen. In 2020 wordt de huishoudelijke ondersteuning opnieuw aanbesteed. De Drechtsteden is dan gehouden om de nieuwe cao voor huishoudelijke hulpen en de AMvB reële prijs toe te passen. Daarnaast loopt de landelijke discussie over resultaatgericht indiceren. Onzeker is wat hiervan precies de impact zal zijn voor de uitvoering en de tarieven. Als gevolg van deze ontwikkelingen is de verwachting dat de uitgaven met 15% zullen toenemen ten opzichte van de eindstand 2019. De huidige begroting 2020 van € 19,8 miljoen zal daarmee met € 1,3 miljoen worden overschreden. Bij de 1ste bestuursrapportage 2020 wordt u nader geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen. Bij een aanhoudende groei zullen de uitgaven in 2021 verder oplopen tot € 23,8 miljoen.

Hulpmiddelen (woonvoorzieningen en rolstoelen)
Het abonnementstarief is ook van invloed op het aantal woonvoorzieningen. Het aantal indicaties voor woonvoorzieningen is mede hierdoor in 2019 met 28% explosief gestegen. Inwoners die eerder zelf oplossingen zochten voor beperkingen doen nu veel sneller een beroep op de Wmo. In 2019 zijn de uitgaven van de woonvoorzieningen met circa 20% gestegen in vergelijking met 2018. Als gevolg van deze ontwikkelingen is de verwachting dat de uitgaven met 10% zullen toenemen ten opzichte van de eindstand 2019. De huidige begroting 2020 van € 3,8 miljoen zal daarmee met € 0,4 miljoen worden overschreden. Bij een aanhoudende groei zullen de uitgaven in 2021 verder oplopen tot € 4,6 miljoen. Vanaf 2022 moeten de hulpmiddelen opnieuw worden aanbesteed.

Vervoer (Drechthopper en individueel vervoer)
De afgelopen jaren zien we een toename van de uitgaven van het doelgroepenvervoer. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de groei van het aantal indicaties en de toename van het gebruik van de Drechthopper door de bestaande pashouders. De toenemende vraag naar vervoer is net als bij andere Wmo-voorzieningen te verklaren door de vergrijzing en de groeiende groep kwetsbare mensen die langer thuis blijft wonen. De verwachting is dat de uitgaven niet alleen zullen stijgen door een toename van het gebruik, maar ook door de jaarlijkse indexering van de tarieven.

Begeleiding
Het aantal indicaties individuele begeleiding en dagbesteding is in 2019 met circa 10% gestegen. De belangrijkste oorzaak van de stijging van deze voorzieningen is de extramuralisering en ambulantisering van de zorg. Mensen blijven langer thuis waardoor steeds meer zorg wordt geboden in de thuissituatie in plaats van in instellingen. Hierbij wordt de dagbesteding vooral ingezet om de druk op mantelzorgers te verlichten. De individuele begeleiding helpt inwoners om hun leven in de thuissituatie op de rit te houden. De verwachting voor de komende jaren is dat de beweging van extramuralisering en ambulantisering verder toeneemt en daarmee ook de druk op de maatwerkvoorzieningen.

Overhead

Opgaven	Begroting 2020			Primaire begroting 2021			Afwijking			Financieel effect	
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Derden	Gemeenten
Overhead											
Overhead	18.842	0	-18.842	18.631	0	-18.631	-211	0	211	0	0
Totaal	**18.842**	**0**	**-18.842**	**18.631**	**0**	**-18.631**	**-211**	**0**	**211**	**0**	**0**

2.3 Bedrijfsvoering

Het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering omvat de uitvoeringsbudgetten van de GRD-dochters. Het begrotingsprogramma is opgebouwd uit een productraming per GRD-dochter.

Totaal van het begrotingsprogramma (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2019			Begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. IBD	9.092	9.092	0	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0
B. SCD	50.192	51.090	898	47.756	47.756	0	49.748	49.748	0
C. GBD/OCD	8.691	8.691	0	7.119	7.119	0	8.248	8.248	0
E. BDS	1.379	1.379	0	1.328	1.328	0	0	0	0
Totaal	**69.354**	**70.252**	**898**	**64.203**	**64.203**	**0**	**65.996**	**65.996**	**0**

A. Ingenieursbureau Drechtsteden

Ingenieursbureau Drechtsteden
Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) verzorgt voor de deelnemers het ontwerp, aanbesteding en realisatie van de openbare ruimte in de Drechtsteden. Met de technische ingenieursexpertise en lokale/regionale gebiedskennis biedt het IBD versterkt en verlengd opdrachtgeverschap voor gemeenten richting marktpartijen. Het IBD is een publieke organisatie en komt op voor de publieke belangen van de eigenaren.
Het huidige ondernemingsplan heeft een looptijd van 2018 – 2020. Het ondernemingsplan 2018-2020 beschrijft de ontwikkelrichting van het IBD. In de achterliggende periode is bij de eigenaren input opgehaald om de bestuurlijke uitgangspunten (die de basis vormen voor het huidige IBD) te herijken. De eigenaren hebben aangegeven dat de bestuurlijke uitgangspunten nog steeds van toepassing zijn en geen wijziging behoeven.

Het werken bij een (publiek) ingenieursbureau is continu aan verandering onderhevig. Het digitaal werken, tekeningen samenstellen, ontwerpen in drie – of vier dimensies, modelleren samen met burgers en stakeholders zijn ontwikkelingen die de komende jaren een grote vlucht zullen nemen. Grote sociale en technologische veranderingen zullen het ingenieurswerk sterk veranderen. Zowel de impact van nieuwe technologie, als de snelheid waarmee deze zich ontwikkelt, zal niet aan het IBD voorbijgaan. Belangrijke ontwikkelingen voor het IBD zijn:

- Omgang met burgers
- Circulaire economie en klimaatadaptatie
- Driedimensionaal ontwerpen, tekenen en modelleren
- Automatisering, ICT, opendata en sensor netwerken
- Personeel: van externe naar interne flexibiliteit
- Duurzame inzetbaarheid medewerkers

Vanaf 2018 is het kwaliteitssysteem ISO 9001: 2015 operationeel en gecertificeerd. Ook in 2021 worden, in het kader van de Plan Do Check Act (PDCA) cyclus, procedures en documenten verder aangescherpt, aangevuld en vastgelegd binnen het ISO 9001: 2015 kwaliteitssysteem. Het doel is om de organisatie en werkwijzen continu te verbeteren en te voldoen aan de door ons van toepassing verklaarde eisen – waaronder wet- en regelgeving en de eisen van onze belangrijkste stakeholders. Het management is eindverantwoordelijk voor de doeltreffendheid van het kwaliteitssysteem, maar alle medewerkers van het IBD leveren hier vanuit hun rollen dagelijks een actieve bijdrage aan. We monitoren de wensen van onze opdrachtgevers en werken conform de afgesproken protocollen.

Wat willen we bereiken?
Voor een krachtige uitvoering van het ingenieursbureau moeten de visie, de lange termijn doelen en de korte termijn doelen met elkaar verbonden worden. De technische disciplines binnen het IBD worden sterker benoemd. Dit zijn:

- Contracten, contractvorming, kostenramingen, begrotingen en risicoanalyses
- Directievoering en toezicht

- Riolering en stedelijk water
- Wegen en verhardingen
- Constructies en geotechniek
- Groen- en cultuurtechniek
- Inrichting en ontwerp openbare ruimte

Het IBD stelt een viertal belangrijke thema's (ontwikkelopgaven) centraal bij de ontwikkeling in de komende jaren. Deze thema's zijn:
1. Bouw Informatie Model (BIM); 3D ontwerpen en modelleren
2. Klimaatadaptatie en klimaatbestendig ontwerpen
3. Circulair ontwerpen en materiaalgebruik
4. Data gestuurd werken

Deze thema's spelen eveneens bij de eigenaren van het IBD. Het IBD sluit aan bij de regionale ontwikkelopgaven en levert technische expertise bij de uitwerking van de thema's. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het kennisnetwerk van marktpartijen en verbonden ingenieursbureaus (waaronder Rotterdam, waarmee het IBD een samenwerkingsovereenkomst heeft).

Het IBD is een wendbare organisatie met betrokken, betrouwbare en bevlogen medewerkers. Samen met onze partners ontwikkelen, realiseren en onderhouden wij de omgeving van morgen. De missie van het IBD, met nadruk op de publieke rol van het IBD, blijft van toepassing:
Het IBD is een publiek ingenieursbureau dat staat voor het publieke belang op de complexe markt van civiele techniek.

Wat gaan we daarvoor doen?
Als primaire taak voert het IBD projecten uit in de openbare ruimte voor onze opdrachtgevers. Wij ontzorgen onze opdrachtgevers en realiseren, samen met de markt, projecten binnen de gestelde kaders. Het IBD schakelt tussen verschillende vormen van opdrachten en adviesvragen, in alle fasen van het project. Wij combineren opgaven in de openbare ruimte, die bij verschillende organisaties bestaan. Door het bevorderen van de samenwerking zijn wij in staat om het resultaat voor onze opdrachtgevers in geld, tijd en kwaliteit te realiseren. Het IBD vormt de schakel tussen de publieke opdrachtgevers en de marktpartijen.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2019			Begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	9.092	9.092	-	8.000	8.000	-	8.000	8.000	-
Mutatie reserves	0	0	-	0	0	-	0	0	-
Totaal resultaat	9.092	9.092	-	8.000	8.000	-	8.000	8.000	-

De verwachting is dat het omzetniveau van 2020 ook in 2021 zal worden gerealiseerd. Het IBD wordt, in tegenstelling tot de andere GRD-dochters, niet gefinancierd door gemeentelijke bijdragen die bij de begroting worden vastgesteld. Op grond van projectopdrachten en gerealiseerde projecturen wordt omzet gerealiseerd. Het IBD heeft geen winstdoelstelling.
Per 2017 is (na vaststelling in het bestuurlijk overleg) een nieuwe verrekensystematiek ingevoerd binnen de organisatie, waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten aan de eigenaren (in 2021 Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam) terugvloeien naar de civieltechnische projecten in de vorm van een korting op het uurtarief. Hoe meer productie wordt gerealiseerd des te meer korting op het uurtarief verstrekt kan worden.

B. Servicecentrum Drechtsteden

Het SCD draagt de zorg voor professionele bedrijfsvoering, zodat onze partners hun maatschappelijke opgaven kunnen waarmaken:
Wij ontzorgen, zodat onze partners beter kunnen werken.

Wat willen we bereiken?

- Op basis van het Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; samenwerken aan moderne en slimme organisaties' werken we gezamenlijk aan de realisatie van de (regionale) ambities op het terrein van de bedrijfsvoering.
- Het SCD heeft de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. We zijn daarom al een tijd geleden een nieuwe weg ingeslagen. Om dat te realiseren en dichter bij onze klanten te staan, focussen we ons op vijf pijlers: Optimaliseringsplan SCD, Procesoptimalisatie, Leren & Ontwikkelen, ICT Verandert! en P&O in actie.
- In 2020 wordt verdere invulling gegeven aan de opgelegde taakstellingen van in totaal € 1,4 miljoen.

Het SCD draagt zorg voor de bedrijfsvoering, zodat onze partners hun maatschappelijke opgaven waar kunnen maken. Wij ontzorgen, zodat de partners beter kunnen werken.
Hieronder ziet u onze meerwaarde bij de going-concern-zaken kort samengevat.

Wat gaan wij daarvoor doen?
Naast de going-concerntaken focussen we ons in 2021 op de volgende onderwerpen:

Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden'
Het ONS-D, het Netwerk MT Middelen en MT SCD hebben gesproken over de optimalisering van de bedrijfsvoering, gekoppeld aan de doorontwikkeling van de bedrijfsvoeringsstrategie. De uitkomsten zijn vastgelegd in het Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; Samenwerken aan moderne en slimme organisaties'.

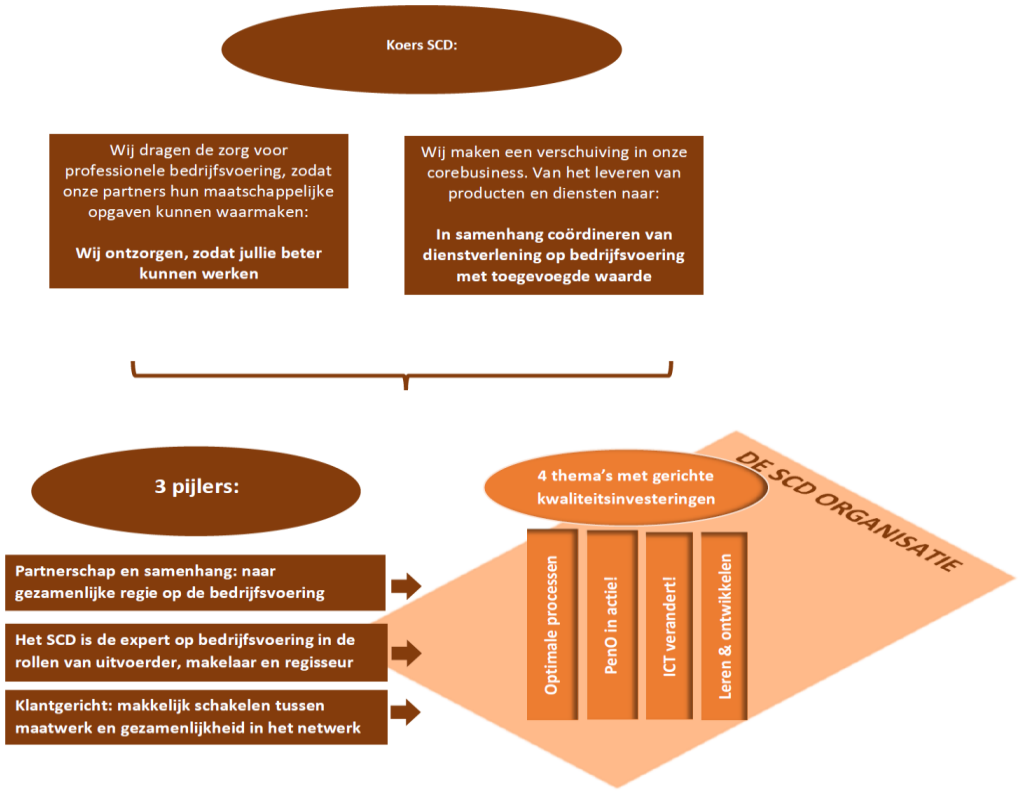
Samen is een nieuwe basis gelegd voor de samenwerking in het bedrijfsvoeringsdomein. Er zijn drie inhoudelijke ambities geformuleerd waarop gezamenlijk focus ligt in de versterking van de organisaties. De gezamenlijke ambities zijn:

1. De juiste medewerker op het juiste moment op de juiste plek.
    - Talentmanagement & branding
    - Mobiliteit, flexibiliteit & vitaliteit
    - Passende ondersteuning & processen op orde
2. De goede randvoorwaarden voor informatie gedreven organisaties.
    - Datagericht werken
    - Sturingsinformatie beter verzamelen en inzetten
3. Omgeving en organisatie zijn altijd in beweging: basis op orde en ruimte voor flexibiliteit.
    - Het nieuwe werken
    - Eenvoudigere procedures
    - Modern werkplekconcept: faciliteiten op orde

Deze ambities werken het Netwerk MT Middelen en het SCD uit in een jaaragenda met concrete activiteiten en een planning.

Interne ontwikkelingen SCD

Samen met de gemeentesecretarissen en de gemeentelijke managers bedrijfsvoering heeft MT SCD het Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; Samenwerken aan moderne en slimme organisaties'. We hebben de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. Om daar te komen en dichter bij onze klanten te staan, focussen we ons – in samenwerking met onze klanten - de komende tijd op de realisering van de koers met 3 pijler en 4 thema's:

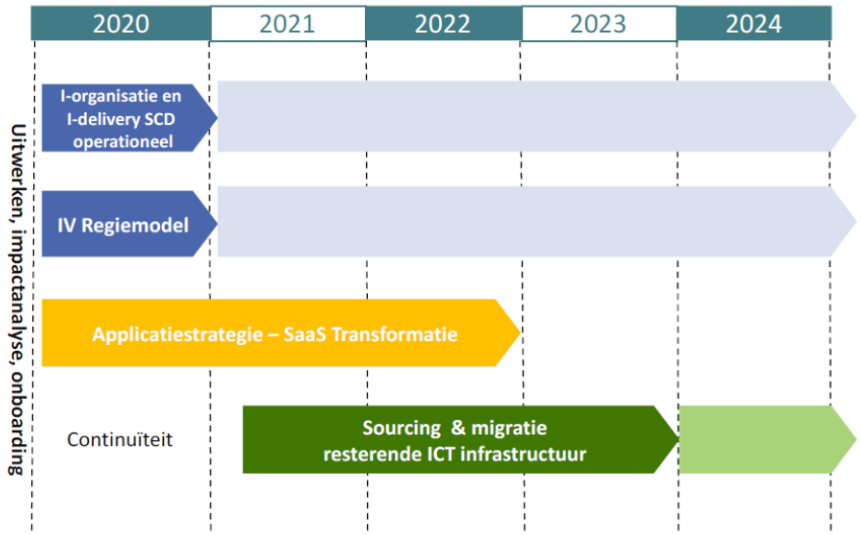

Optimaliseringsplan SCD

In 2019 is het optimaliseringsplan over de inhoudelijke opgaven en de onderlinge samenwerking opgesteld. Het doel is het bereiken van gezamenlijke verantwoordelijkheid op de bedrijfsvoering door het SCD en de klantorganisatie.

Procesoptimalisatie
Een onderdeel van de SCD+ koers de optimalisatie van processen, met als doelstelling: 'Het laten aansluiten van onze processen op wat de klant wenst in producten en diensten die door het SCD in een vloeiende beweging geleverd worden'.
Vanuit die doelstelling is een processtructuur vastgesteld: hoe procesgericht werken binnen het SCD ingericht wordt.

ICT Verandert!
In het ICT Verandert transitieplan is onderscheid gemaakt in 3 activiteitengebieden: invoering van het regiemodel, invoering van cloudtechnologie- en diensten en organisatieontwikkeling. Voor 2021 wordt een jaarplan met activiteiten opgesteld. Schematisch als volgt:

P&O in actie
Door middel van P&O in actie gaat de dienstverlening van P&O beter aansluiten bij de verschillende behoeften en vragen van de verschillende organisaties. De drie onderwerpen van P&O in actie zijn:

- Klanttevredenheid P&O advies verhogen
- P&O beheer onder de motorkap
- Teamontwikkeling.

Deze drie ontwikkellijnen leiden tot een integraal werkende P&O afdeling die de totale P&O keten overziet, waar medewerkers zich kunnen blijven ontwikkelen en waar het prettig werken is.

Leren & Ontwikkelen
Elk team wordt integraal verantwoordelijk voor hun product of dienst en de afstemming met de klant. Medewerkers dragen meer dan voorheen proactief het eigenaarschap over hun vak en de verantwoordelijkheden die daarbij horen. Teamleiders krijgen de ruimte en verantwoordelijkheid om de dienstverlening van hun teams, in samenhang met de andere teams, zelf te organiseren. Alles met het doel bij te dragen aan het verhogen van de klanttevredenheid.

Realisatie taakstellingen SCD
Het Drechtstedenbestuur heeft op 9 oktober 2019 de invulling van de taakstelling niet-sociaal domein vastgesteld. Het aandeel van het SCD hierin is € 0,6 miljoen (inclusief CIO-functie). Dit is aanvullend op de eerder vastgesteld taakstelling van € 0,6 op het programma ICT Verandert!
De totale taakstelling voor het SCD is daarmee € 1,2 miljoen. Dit bedrag is al volledig verwerkt in begroting 2020, en werkt structureel door naar 2021.
Er is een risico dat deze taakstelling niet geheel wordt gerealiseerd. Dit is in de risicotabel opgenomen. Bij de buraps wordt gerapporteerd over de realisatie van de taakstelling.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2019			Begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	50.192	50.943	751	47.756	47.756	-	49.748	49.748	-
Mutatie reserves	0	147	147	0	0	-	0	0	-
Totaal resultaat	50.192	51.090	898	47.756	47.756	-	49.748	49.748	-

Analyse (Bedragen x € 1.000)

De analyse betreft het verschil tussen de primaire begroting 2021 en primaire begroting 2020 inclusief eerste wijziging 2020.

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Herpositionering CIO office	S		1.147	-1.147	ja
B.	Herpositionering Functionaris Gegevensbescherming	S	107		107	ja
C.	Indexering voor loon- en prijsontwikkeling	S		964	-964	ja
D.	ICT middelen	S	13		13	ja
	Subtotaal		*120*	*2.112*	*-1.992*	
	Baten					
A.	Herpositionering CIO office	S	1.147		1.147	ja
B.	Herpositionering Functionaris Gegevensbescherming	S		107	-107	ja
C.	Indexering voor loon- en prijsontwikkeling	S	964		964	ja
D.	ICT middelen	S		13	-13	ja
	Subtotaal		*2.112*	*120*	*1.992*	
	Totaal baten en lasten		**1.992**	**1.992**	**-**	
					-	
	Geraamd resultaat		**1.992**	**1.992**	**-**	

Toelichting:

A. Herpositionering CIO-office

De CIO Office is per 1 januari 2020 ondergebracht van Bureau Drechtsteden naar het SCD. De directe financiële, personele en organisatorische gevolgen zijn beperkt.

Tegenover de stijging van de kosten bij het servicecentrum staat een daling van de kosten bij bureau drechtsteden. Dit is te vinden op pagina 44. De kostenstijging bij het servicecentrum is lager dan de daling van de kosten bij BDS, door het wegvallen van de bijdrage aan het SCD. Het uiteindelijke effect op de totale gemeentelijke bijdragen in nihil. Wel heeft de wijziging consequenties voor de verdeling per gemeente, door het verschil in verdeelsleutels. Gemeenten met een in verhouding lager aantal fte's per inwoner hebben een voordeel.

B. Herpositionering Functionaris Gegevensbescherming (FG) binnen GRD

Mede naar aanleiding van de jaarrapportage Privacy & Gegevensbescherming over de periode mei 2018 – april 2019 is besloten de taken van de FG te splitsen in meer toezichthoudende/controlerende taken en adviserende (FG-)taken. Daarmee wordt belangenconflicten en taakverwatering voorkomen. De adviseurs blijven werkzaam bij het SCD. De leidinggevende van de FG wordt de algemeen directeur van de GRD. Deze wijziging heeft evenals bij de herpositionering CIO-office gevolgen voor de kostenverdeling over de gemeenten en de GRD.

C. Indexering, prijsontwikkeling en loonkosten

Voor de toename van de loon- en prijskosten is voor de loonkosten een prijsstijging 2,6 % en voor de materiele budgetten exclusief de kapitaallasten is een prijsstijging 1,7% gehanteerd. De kostenindexering leidt ook tot een hogere bijdrage van de GRD-dochters aan het SCD. Die hogere bijdrage is nog niet opgenomen in de budgetten van die GRD-dochters, en vooralsnog direct toegerekend aan de gemeentelijke bijdrage van het basispakket van het SCD. Bij de 1e burap 2021 wordt dit gecorrigeerd.

D. ICT-middelen
In 2019 is uit interne controle gebleken dat bij een softwareleverancier een kortingsregeling niet geheel correct is toegepast. Dit heeft in 2019 een eenmalig voordeel opgeleverd die ook direct is verwerkt in de gemeentelijke bijdragen. Naast een incidentele component was er ook sprake van een structurele component. Het structurele deel (€ 13.000) is in de begroting verwerkt.

C. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden, Onderzoekcentrum Drechtsteden

Gemeentebelastingen en Basisinformatie (GBD) en het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) vallen onder dezelfde directie en worden door één managementteam aangestuurd.
De organisatie geeft in 2021 de activiteiten voor de inrichting en het beheren van Smart Data verder vorm. Dat vraagt ook uitbreiding van de financiering. Binnen de GRD wordt hier een structurele bijdrage geleverd van € 200.000. Voor de ontwikkeling van het SmartDataCenter voor de deelnemende gemeenten wordt structurele financiering gezocht. Vooralsnog zal er vanuit het RPP € 100.000 incidenteel in 2020 beschikbaar komen. Voor verdere noodzakelijke ontwikkeling van deze activiteit gaan we uit van een structurele bijdrage. Omdat hierover nog geen besluitvorming is, wordt dit als risico 2021 opgenomen.
Het onderzoekcentrum Drechtsteden heeft voorgaande jaren bewezen binnen hun begroting hun taken uit te voeren.

Voor het onderdeel Basisregistraties, Ruimtelijke informatievoorziening en Waardering blijft de kwaliteit van de BAG/BGT-data zodanig dat hier opwerkingsactiviteiten nodig zijn, die met name voor de WOZ-administratie van belang zijn. De versnippering op het GEO domein binnen de Drechtsteden is hier debet aan. Voor de opwerking is externe inhuur nodig, We becijferen dit op € 80.000. Voor de beheerskosten BAG/BGT (functioneel beheer) is inmiddels een voorziening voorhanden ad € 135.000. In deze begroting is dat naar rato verdeeld op basis van inwonertal en toegevoegd aan het taakveld Ruimtelijke ontwikkeling.

Een groot zorgpunt blijft de afhandeling van de bezwaarschriften. Vooral de WOZ-bezwaarschriften, ingediend via particuliere WOZ-bureaus leggen een zware druk op proces- en personeelskosten, Bij ongewijzigd juridisch kader zijn we genoodzaakt het budget hiervoor te verhogen met € 350.000.
GBD/OCD zet veel maatregelen in deze stroom in te dammen. Inloopavonden en actieve informatievertrekking zijn hier voorbeelden van. Ook als het specifieke actuele onderwerpen betreft, wordt proactief gehandeld (WOZ-waarde versus VvE-reserves). Onverminderd de gevraagde budgetruimte wordt hier boven een extra risico gemeld van € 700.000.
Het WOZ-project "Van m3 naar m2" wordt in 2021 afgerond. Hiervoor ramen wij nog een bijdrage van €175.000. Vanaf 2022 voorzien wij een structurele besparing op de uitvoering van de Wet WOZ ad € 100.000.

Onverminderd het bovenstaande blijft de primaire taak van de GBD het genereren van belastingopbrengsten conform de uitgangspunten van de deelnemende gemeenten. Digitalisering van de werkprocessen (onderdeel strategische visie) en verdere ontwikkeling van de dienstverlening staan hierbij voorop. We verwachten de digitale belastingbalie begin 2021 operationeel te hebben.

Naast de uitvoering van de strategische visie blijft het van belang de andere kerntaken van de GBD op hoog niveau en met goed resultaat uit te voeren. De positie van de GBD als betrouwbare uitvoeringsorganisatie is van belang. Daarbij gaat zij zich steeds meer ontwikkelen als een verlengstuk van de deelnemende gemeenten.

Wat willen we bereiken?

Heffing, Invordering en Dienstverlening
Uitgangspunt hier is een eerlijk en transparant heffen en innen van lokale belastingen, conform de regelgeving van de deelnemende gemeenten. Dit onderdeel van GBD/OCD is verantwoordelijk voor het realiseren van lokale belastingopbrengsten in overeenstemming met de gemeentelijke begrotingen.

Kerncijfers prognose 2021

Productie	Bedrag/aantal	Afnemers
Totale te verwachten opbrengst 2020	€ 120 miljoen	5 gemeenten
Totaal aantal gecombineerde aanslagen	135.000	idem
Aantal aanmaningen	15.000	Idem
Aantal dwangbevelen	9.000	idem
Maandelijkse automatische incasso's	840.000	Idem
Verzoeken kwijtschelding	10.500	idem
Aanslagen Naheffing Parkeren	14.500	idem

Bezwaar en Beroep
Bezwaar en beroep heroverweegt beslissingen die zijn genomen op het gebied van de lokale heffingen en de WOZ-waarden. Primair staat het waarborgen van rechtsgelijkheid van inwoners, ondernemers en instellingen. Hier worden ook signalen afgegeven voor het verbeteren van de primaire besluiten en de aanpassing van procedures.

Kerncijfers prognose 2021

Type bezwaar	Aantal	Afnemers
Heffingsbezwaren	750	5 gemeenten
Waardebezwaren	1200	idem
Bezwaren Parkeerheffingen	1800	Idem

Het laatste kwartaal 2019 vond een explosieve groei plaats van het aantal bezwaarschriften. Dit resulteerde in een verdubbeling van de proceskosten aan externe particuliere WOZ-bureaus en de noodzaak extra personeel in te zetten op de behandeling van de bezwaarschriften. Het totaal van WOZ-bezwaren in 2019 kwam hiermee op 2.200. Onze indruk is dat bij een gelijkblijvend juridisch kader dit een structureel karakter krijgt. Daarnaast merken wij dat er zowel via mail en flyers als via radio en televisie veel reclame wordt gemaakt om in bezwaar te gaan tegen de WOZ-beschikking via deze bureaus. Naast een structurele dekking van de extra kosten melden wij hier een hoog risico van € 700.000.

Onderzoekcentrum Drechtsteden/Smart data Center
Het OCD/SDC is onderdeel van deze deelbegroting. Om het zelfstandige en waardevrije karakter van dit onderdeel te onderstrepen wordt de naam en de logovoering van het OCD naar buiten toe gehandhaafd.

Het OCD/SDC is een echte kennispartner binnen het netwerk. Zij werkt ondernemend en vraag- gestuurd aan het geven van inzicht op relevante vraagstukken binnen de Drechtsteden. Het OCD kan snel inspelen op uiteenlopende beleidsonderwerpen en heeft een proactieve werkwijze en een signaalfunctie voor maatschappelijke ontwikkelingen. Met de inzet van kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethode geven wij inzicht in de effecten van beleid.
Wij doen dit in de eerste plaats via de basisdienstverlening. Dit zijn onderzoeken en producten die wij periodiek voor alle zeven gemeenten uitvoeren. Denk bijvoorbeeld aan Monitor Economie, de Banenmonitor, de Veiligheidsmonitor en de Monitor Sociaal. Ook beheren wij voor de gemeenten de bewonerspanels waar vragen aan kunnen worden voorgelegd.
Daarnaast voeren wij voor de gemeenten in de regio Drechtsteden en af en toe daarbuiten aanvullende onderzoeksopdrachten uit binnen de verschillende beleidsdomeinen

Het OCD is ook beheerder van het Smart Data Center. Het gewicht dat de activiteiten van dit bedrijfsonderdeel heeft voor de overige GRD-organisaties en de gemeenten neemt snel toe. Ten eerste zal binnen de GRD begroting een bedrag van € 200.000 worden vrijgemaakt om dit organisatieonderdeel afdoende te kunnen bemensen. Daarnaast zal in 2020 een RPP bijdrage gevraagd worden van €100.000. Op dit moment is de verwachting dat dit bedrag structureel in de begroting gebracht moet worden. Het inverdieneffect van deze ontwikkeling is nog niet te duiden en derhalve wordt deze bijdrage in deze begroting als risico opgenomen.

Kerncijfers prognose 2021

Activiteiten	Waardevolume	Afnemers
Basisdienstverlening	€ 775.000	7 Drechtsteden
Opbrengst extra opdrachten (minimum)	€ 200.000	Idem

Smart Data Center (gemeenten)	€ 120.000	Idem
Smart Data Center (GRD)	€ 200.000	Via GRD organisaties

Basisregistraties, Ruimtelijke informatie en Waardebepaling (BRIW)
Dit bedrijfsonderdeel kent drie basistaken: objectenbeheer (wettelijke basisregistraties), GEO-producten en diensten (Drechtmaps, landmeetkunde, themakaarten) en het waarderen van onroerende zaken (uitvoeren Wet WOZ). Uitgangspunt daarbij is zoveel mogelijk eenmalig data verzamelen voor meervoudig gebruik in de verschillende registraties.

Kerngegevens 2021

Activiteiten	Aantal	Afnemers
BAG-mutaties	10.500	Dordrecht, HIA, Zwijndrecht
Raadplegingen Drechtmaps	98.000	Alle 7 gemeenten
WOZ-waarden	133.000	5 gemeenten

Het laatste kwartaal van 2019 is gebleken dat de BAG-gegevens van sommige gemeenten moesten worden opgewerkt. Dit in het belang van de WOZ-waarderingen. Dit is specialistisch werk. Indien de kwaliteit van deze gegevens niet op orde komt zal ook in dit begrotingsjaar een inhaalslag gemaakt moeten worden. Het risico becijferen wij op € 80.000.

GBD/OCD heeft in de 1e burap 2019 aangeven dat de nieuwe waarderingsinstructie van de Waarderingskamer en een voorgeschreven aanpassing van de WOZ-registratie slechts via gespecialiseerde inhuur kan worden uitgevoerd. Het project wordt eind 2021 afgerond. Dit jaar is nog sprake van een incidentele extra last van € 175.000. Na afronding van het project verwachten wij vanaf 2022 een structurele besparing op de uitvoeringskosten van circa € 100.000 per jaar als gevolg van de verbeterde en gemoderniseerde WOZ-administratie. Dit zal voornamelijk tot uitdrukking komen door afname van tussentijdse correcties, minder uitzoekwerk voor de Waarderingkamer en de voordelen bij het behandelen van WOZ-bezwaarschriften.
Voor het Drechtstedelijk functioneel beheer (BAG/BGT) is inmiddels een bedrag beschikbaar van € 135.000.

Procesondersteuning en Control
Bij Procesondersteuning en Control is de brede control op de bedrijfsvoering belegd. Ook de verschillende voorgeschreven administraties, de procesbeschrijvingen en het contractbeheer is hierin begrepen. Daarnaast is deze unit verantwoordelijk voor het op orde houden van de verschillende geautomatiseerde systemen en draait zij producties ten behoeve van de aanslagoplegging.

Kerncijfers 2021

Activiteiten	Aantal	7 gemeenten
Werkplekkenbeheer GBD/OCD	70	idem
Voorgeschreven P&C-producties	33	Idem
Toetsing verordeningen	35	5 gemeenten
Aanslagregels	520.000	5 gemeenten

Wat gaan wij daarvoor doen?
Bij de ontwikkeling van de strategische visies zijn ook succes-indicatoren benoemd die tot de voornoemde productiecijfers moeten leiden. Deze indicatoren worden periodiek in het MT van de GBD/OCD besproken en vormen de basis van de resultaatverantwoording in de twee buraps en het jaarverslag.

Succesfactor	**Indicator**	**Streefwaarde 2021**
Belastingopbrengsten realiseren	Percentage oninbaar	Maximaal oninbaar 0,5 % (excl. parkeren 3,5 %)
WOZ-beschikkingen verzenden	Percentage beschikkingen	100 % totale voorraad
Aanslagen verzenden	Aantal verzonden aanslagen	100 % binnen 6 maanden na ontstaan belastingschuld
Basisregistraties op orde	Voldoen wettelijke normering	100 %
Kwijtscheldingsverzoeken	Termijn afdoening	100 % binnen 90 dagen
Bezwaarschriften	Termijn afdoening	25 % binnen 3 maanden 100 % binnen wettelijke termijn
Actualiteit Drechtmaps	Beschikbaarheid/tijdige verwerking	100 % beschikbaar op alle werkdagen, actueel maximaal 3 maanden na signalering

Beschikbaarheid en actualiteit Basisinformatie OCD	Beschikbaar op werkdagen	Geen klachten
Inzicht trend en ontwikkelingen monitoren	Rapportagemomenten Tevredenheid	Minimaal 1 monitor per themagebied Tenminste 80 % tevredenheid
Dashboards	Aantal	Minimaal 1 per themagebied Tenminste 80 % tevredenheid
Kennisateliers	Aantal	Minimaal 3 met externe experts Opkomst 60 % van de genodigden Tevredenheid tenminste 75 %
Infographics	Percentage tevredenheid	Tenminste 75 % tevredenheid
Bewonerspanels	Aantal Tevredenheid	Minimaal 2 per gemeente Tenminste 80 % tevredenheid

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2019			Actuele begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Totaal baten en lasten	8.691	8.691	0	7.124	7.124	0	8.248	8.248	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	8.691	8.691	0	7.124	7.124	0	8.248	8.248	0

In de tabel hieronder worden de verschillen van de begroting 2021 met de actuele begroting 2020 in beeld gebracht.

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Index P 2,6 % GBD/GEO	S		92		Deelnemers
A.	Index M 1,7 % GBD/GEO	S		38		Deelnemers
A.	Index P 2,6 % OCD	S		22		Alle
A.	Index M 1,7 % OCD	S		9		Alle
B.	Loonkosten Burap GBD	S		88		Deelnemers
C.	Budget SDC GrD	S		200		Dekking GrD
D.	Functioneel beheer BAG.BGT	S		150		Alle
E.	Laatste fase Waarderingsinstructie	I		175		Deelnemers
F.	WOZ-bezwaren (personeel en procesk.)	S		350		Deelnemers
	Subtotaal			*1.124*		
	Baten					
A/F	Hogere bijdrage GBD	S	568			Deelnemers
B.	Hogere bijdrage indexering OCD	S	31			Alle
C.	GrD bijdrage aan SDC	S	200			GrD begroting
D,	Bijdrage Functioneel beheer	S	150			Alle
E.	Bijdrage Waarderingsinstructie	I	175			Deelnemers
	Subtotaal		*1.124*			
	Verschil		**1.124**	**1.124**	**0**	

** Hier is aangegeven of een afwijking incidenteel van aard is (I) of structureel (s)*
*** Hier is aangegeven of de afwijking leidt tot een verlaging of verhoging van de gemeentelijke bijdrage*

Toelichting:

A. Indexering personele en materiele lasten
B. Besluit Drechtraad 2e BURAP
C. GRD-bijdrage SDC (geen extra bijdrage gemeenten)
D. Nieuwe taak functioneel beheer BGT
E. Laatste fase in het WOZ-project van M^3 naar M^2
F. Verhoging kosten bezwaarafwikkeling WOZ (proceskosten en personeelskosten)

D. Bureau Drechtsteden, CIO

Wat gaat het kosten?

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2019			Begroting 2020			Primaire begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal baten en lasten	1.429	1.429	0	1.328	1.328	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	1.429	1.429	0	1.328	1.328	0	0	0	0

Analyse (Bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	Naar SCD	S	1.328		1.328	Alle zeven
	Subtotaal		*1.328*	*0*	*1.328*	
	Baten					
A	Naar SCD	S		-1.328	-1.328	
	Subtotaal		*0*	*-1.328*	*-1.328*	
	Totaal baten en lasten		**1.328**	**-1.328**	**0**	
	Mutaties reserve	S			0	
	Geraamd resultaat		**1.328**	**-1.328**	**0**	

Toelichting:
A. De taken van het CIO zijn overgeheveld naar het SCD. Zie de toelichting op pagina 39.

3. Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het vermogen om financiële risico's op te vangen, en bestaat uit het aanwezige eigen vermogen in de vorm van algemene reserves en bestemmingsreserves.

De Drechtraad heeft op 3 juli 2018 het nieuwe beleid voor reserves bij de GRD vastgesteld. Dat nieuwe beleid heeft als uitgangspunt dat bij de GRD geen reserves worden gevormd en aangehouden. Het vormen van weerstandsvermogen vindt dan volledig plaats bij de gemeenten zelf.
Een reserve bij de GRD wordt alleen nog incidenteel, bij bijzondere omstandigheden gevormd, in de vorm van een bestemmingsreserve.

Algemene reserve
In 2017 zijn er invlechtingskosten geweest voor de toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam per 1 januari 2018. Van die invlechtingskosten is € 700.000 gedekt door een onttrekking aan de Algemene reserve, die daarmee een negatieve stand heeft. De afspraak is dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam de komende jaren zorgt voor de aanvulling van de Algemene reserve.
De stand van de Algemene reserve is per 31 december 2019 nog € 269.000 negatief.

Risicomanagement
In deze paragraaf zijn opgenomen risico's en kansen die een materiële invloed op de financiële positie kunnen hebben, maar onvoldoende zeker zijn om in de begroting op te nemen.
De financiële impact wordt geschat door vermenigvuldiging van de financiële omvang van het risico met de kans van optreden. Risico's met een geschatte financiële impact van minder dan € 100.000 worden niet opgenomen.

Openstaande risico's 2021

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
GRD	Huisvesting	middel	0,3	De panden dienstengebouw en de hellingen zijn gehuurd tot en met 2022. Dat betekent dat de afschrijvingstermijn van investeringen steeds korter wordt, wat tot hogere kapitaallasten leidt. Investeringen zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van de panden. Daarnaast zullen kosten moeten worden gemaakt voor de voorbereiding op de huisvesting na 2022. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.
SDD	Intensivering Participatiewet	middel	0,4	Voor 2021 is de doelstelling een uitstroom van 60 mensen. Een financieel effect van rond de € 0.8 miljoen aan lagere bijstandslasten op jaarbasis. Mocht de doelgroep meer tijd nodig hebben om werkfit te worden en dus later uit te stromen, heeft dit een gevolg voor het financieel effect.
SDD	Bestandsontwikkeling Inkomensondersteuning	groot	0,8	In de begroting is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2021. Hierbij is uitgegaan van de geprognosticeerde beginstand van 1 januari 2021 van 6.180. De kans bestaat dat dit niet wordt gerealiseerd. Uitgaande van een beginstand van bijvoorbeeld 6.250 in plaats van 6.180 en een verder gelijkblijvend verloop, is er een risico van € 1,0 miljoen. Factoren die de impact kunnen beïnvloeden zijn: (1) herstel of verslechtering van de arbeidsmarkt; (2) gewijzigde instroom als gevolg van huisvesting statushouders; (3) mismatch tussen aangeboden vacatures en de personen in het klantenbestand.
SDD	WMO huishoudelijke ondersteuning	groot	1,5	Bij de Wmo huishoudelijke ondersteuning speelt een aantal zaken waarvan we verwachten dat hierdoor de uitgaven voor gemeenten zullen toenemen. Een van die dingen is de invoering van het abonnementstarief voor eigen bijdragen. Het kabinet heeft met ingang van 2019 een uniform tarief van € 17,50 per vier weken voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen ingevoerd. In 2019

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
				is mede als gevolg van de aanzuigende werking het klantenbestand met 22% gestegen. Door een combinatie van de vergrijzing, de beweging naar langer zelfstandig thuis wonen en de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage zal het beroep op de huishoudelijke ondersteuning komende jaren verder toenemen. Daarnaast wordt in 2020 de Wmo huishoudelijke ondersteuning opnieuw aanbesteed. De SDD is dan gehouden om bij de vaststelling van de tarieven uit te gaan van de nieuwe HV-loonschalen en overeengekomen CAO-afspraken. De verwachting is dat de tarieven als gevolg hiervan verder zullen oplopen. In de meerjarenbegroting 2021-2023 is rekening gehouden met constante prijzen, ten opzichte van 2020, van zorg die klanten afnemen. Ook heeft de CRvB in 2019 een uitspraak gedaan inzake resultaatfinanciering bij huishoudelijke ondersteuning. De rechter oordeelde dat gemeenten in feitelijke uren moeten indiceren en niet in het te behalen resultaat. Momenteel wordt nog onderzocht wat de gevolgen zijn voor het huidige model resultaatfinanciering en de onderliggende contracten met de zorgaanbieders. Als laatste zullen ook de apparaatskosten mee stijging met de stijging van het aantal voorzieningen huishoudelijke ondersteuning.
SDD	Wijkhopper	klein	0,1	In de business case van de Wijkhopper is het financiële voordeel begroot op € 0,2 miljoen in 2020, oplopend naar € 0,5 miljoen in 2021. Het voordeel zal niet in zijn volledigheid worden gerealiseerd wanneer: - De doelgroep geen of in mindere mate beroep zou doen op de Wijkhopper. - Als er minder chauffeurs kunnen worden ingezet via Baanbrekend Drechtsteden. - Wanneer er concurrentie van andere vervoerders gaat ontstaan.
SDD	WMO begeleiding	middel	0,4	In 2018 is een aantal maatregelen genomen om de groei van de uitgaven voor Wmo Begeleiding en kortdurend verblijf te beperken. Op dit moment lijkt het dat deze maatregelen toereikend zijn om op dit programmaonderdeel binnen het beschikbare budget te blijven. Onduidelijk is nog of op langere termijn deze maatregelen stand zullen houden. Door de vergrijzing van de bevolking is de verwachting dat in de toekomst het beroep op de Wmo alleen maar verder zal toenemen.
SDD	Bewindvoering	groot	0,2	In de begroting 2021 is uitgegaan van een stijging van de kosten Bewindvoering van 6 % ten opzichte van 2020. De reële groei is echter 12,5%. Als deze groei aanhoudt heeft dit een negatief effect van € 0,2 miljoen.
SDD	Apparaatskosten	groot	0,8	Er is alleen rekening gehouden met prijsstijging/cao bij het apparaat, terwijl bij diverse onderdelen dienstverlening met meer dan 5- 10% groeit. De aanname is dat er geen groei van het apparaat nodig is, als meer activiteiten beter geautomatiseerd worden ondersteund. De afgelopen jaren is veel ict innovatie in de regio echter vertraagd of nog niet uitgevoerd.
SDD	Bedrijfsvoering	middel	0,1	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. We zien dat we als overheid minder snel van deze ontwikkelingen gebruik maken. De mogelijkheden die door de markt worden aangeboden en dat wat door onze inwoners wordt gebruikt, wijkt in toenemende mate van elkaar af. Systemen en hun onderlinge relatie/uitwisseling worden complexer en dat vraagt om heroverweging. Ook de sterke afhankelijkheid van de IT-systemen en daarmee onze kwetsbaarheid blijft een risico. De grote(re) incidenten die we hebben afgelopen jaar hebben gehad ervaren onderstrepen dit.
SDD	Bandbreedte	middel	5,4	iedere begroting (raming) kent een zekere mate van onzekerheid. Voor de SDD is statistisch gekeken hoeveel de realisatie (jaarrekening) op de raming (begroting) afweek. Dit blijkt statistisch een bandbreedte van ongeveer 2%. De jaarrekening kent dus een afwijking van plus/min 2% ten opzichte van de begroting. In de financiële raming van deze begroting is uitgegaan van de onderkant van de bandbreedte, dus -2%. Dit leidt tot een daling van de begroting met € 5,5 miljoen.

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
				Daarmee wordt een groter risico op overschrijding van de begroting geaccepteerd. Het risico op hogere gemeentelijke bijdragen is € 5,4 miljoen.
SCD	Realisatie taakstelling	middel	0,6	Het SCD heeft een taakstelling vanuit 2019 van € 0,6 miljoen voor het realiseren van de 2% korting van de gemeentelijke bijdragen. Voor 2020 is de taakstelling toegenomen met € 0,6 miljoen: - SCD extra besparingspotentieel ICT Verandert! - SCD efficiency maatregelen - SCD van basisdienstverlening naar aanvullende dienstverlening - CIO vermindering met 1 fte De totale taakstelling voor 2020 is daarmee € 1,2 miljoen. Het risico is dat de taakstelling niet geheel wordt gerealiseerd.
SCD	Zaak en Archief systeem	groot	0,2	Het nieuwe pakket Klant, zaak en archief systeem leidt mogelijk tot veranderende beheerlasten bij de invoering (ICT beheer, DIV beheer, onderhoudskosten pakket). Naast beheerlasten is het proces tot invoering van het nieuwe systeem een risico voor de bedrijfsvoering. Om dit risico te beheersen wordt een implementatievoorstel opgesteld.
GBD	No cure no pay	groot	0,7	Sinds eind 2019 is er een explosieve groei van het aantal bezwaarschriften. Dit resulteerde in een verdubbeling van de proceskosten aan externe particuliere WOZ-bureaus en de noodzaak extra personeel in te zetten op de behandeling van de bezwaarschriften. Het risico is dat deze ontwikkeling zich verder doorzet. Maatregelen: Stroom indammen door gerichte voorlichting, aansporing bezwaren indienen via websites, op specifieke situaties (waardevermindering vanwege appartementsrechten bv.) pro-actief handelen
GBD	Kwaliteitseisen Geo-data	middel	0,1	Gebleken is dat Geo-data (BAG/BGT) van gemeenten die deze zelf bijhouden vaak bijgewerkt moeten worden in verband met de eisen van de WOZ-administratie. Maatregelen: Gemeenten die ter zake niet door de GBD bediend worden, actief benaderen de data op orde te houden.
GBD	Smart Data Center	laag	0,1	Voor de basis van het Smart Data Center worden incidentele middelen in 2020 uit het RPP gevraagd. Dit zijn incidentele middelen. Over een structurele voorziening is nog niet besloten. Maatregelen: in 2020 voorstellen doen voor structurele financiering.
GBD	Loonkosten	groot	0,2	De gemiddelde loonkosten van GBD/OCD liggen boven de norm waarmee het budget is bepaald. Er is een risico dat de realisatie hoger uitvalt dan dat budget.
Totaal			**11,9**	

Openstaande positieve risico's (kansen) 2021

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
SDD	Ontwikkeling macrobudget/ vangnetregeling	middel	0,5	De rijksbudgetten kunnen nog wijzigen op grond van gewijzigde inzichten ten aanzien van voorspellingen en te verwachten effecten van de landelijke bestandsontwikkeling. Gezien de vele (tegengestelde) ontwikkelingen – economische ontwikkelingen, stijging bijstandsklanten, de instroom statushouders – is het nu nog niet mogelijk een inschatting te maken met betrekking tot de ontwikkeling van de macrobudgetten. Daarnaast zijn er, mede door onze lobby, positieve ontwikkelingen dat het Rijk de verdeling van de middelen voor loonkostensubsidies wil baseren op het aantal verstrekte loonkostensubsidies. Wat hiervan het positieve financiële effect zal zijn is moeilijk te voorspellen. Een en ander heeft een financieel effect op de hoogte van de Vangnetuitkering.
Totaal			**0,5**	

Financiële kengetallen

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Netto schuldquote	4%	3%	3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	4%	3%	3%
Solvabiliteitsratio	-2%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De schuldenlast van de GRD is laag.
Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het eigen vermogen van GRD is nihil, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen.
Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruimingen van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. GRD heeft geen structurele exploitatieruimte.
De geprognosticeerde balans en de raming van het EMU-saldo zijn opgenomen in bijlage C.

3.2 Bedrijfsvoering

De GRD maakt onderdeel uit van het organisatienetwerk Drechtsteden. Voor de Drechtstedengemeenten en de GRD is de manier van werken over de organisatiegrenzen heen veel belangrijker dan de structuur zelf. Op grond van de gedeelde visie op het werken in de Drechtsteden zetten we de komende tijd verdere stappen in het intensiever samenwerken. Dit gebeurt vanuit de gedachte dat een deel van het ambtelijk werk het beste vanuit de lokale gemeenten georganiseerd kan worden en dat daarnaast verschillende samenwerkingsvormen beschikbaar zijn binnen het netwerk. Binnen ons netwerk kennen we ‘poolen’ (capaciteit uitwisselen en het werk doen samen vanuit de lokale organisaties), ‘hosten’ (de medewerker voor bepaalde taken bijeenbrengen binnen één van de gemeenten) en ‘regionaal clusteren’ (de medewerkers voor bepaalde taken bijeenbrengen binnen de GRD-organisatie).
Vanuit deze gedachte van het organisatienetwerk Drechtsteden vullen wij als GRD onze opgave zo effectief en efficiënt mogelijk in.
Onze dochterbedrijven werken zowel voor als achter de schermen, namens de gemeenten. Zodat de gemeenten zich kunnen richten op hun kerntaken, zoals het zorgen voor een goede woon-, werk- en leefomgeving voor de inwoners. Samen met de gemeenten proberen wij ons werk zo slim mogelijk uit te voeren, tegen zo laag mogelijke kosten.
De ontwikkeling van de bedrijfsvoering bij de individuele GRD-dochters is opgenomen bij de beschrijving van het desbetreffende organisatie-onderdeel.

Personeelsformatie

	Begroting 2020* (in fte)	Begroting 2021 (in fte)
Bureau Drechtsteden	16,2	16,2
Regiogriffie	2,3	2,3
Sociale Dienst Drechtsteden	379,9	379,9
Ingenieursbureau Drechtsteden	39,0	39,0
Servicecentrum Drechtsteden	369,6	369,6
Gemeentebelastingen, Onderzoekcentrum Drechtsteden	67,3	67,3
Totaal	**874,3**	**874,3**

* begroting 2020 is na de overheveling per 1 januari 2020 van de formatie van:
- de groeiagenda van Bureau Drechtsteden naar de gemeente Dordrecht
- CIO-office van Bureau Drechtsteden naar Servicecentrum
- Functionaris Gegevensbescherming van Servicecentrum naar Bureau Drechtsteden

3.3 Financiering

In juli 2018 heeft de Drechtraad het vernieuwde financieringsstatuut vastgesteld.
In het financieringsstatuut zijn de doelstellingen van de financiële functie aangegeven en uitgewerkt:

- beheersen, beperken en spreiden van financiële risico's;
- zorgdragen voor effectief en efficiënt kas- en saldobeheer;
- zorgdragen voor een goed relatiebeheer;
- opereren binnen de kaders zoals die zijn gesteld in de wet Fido;
- realiseren van gedegen informatiestromen.

Financiële risico's
Renterisico's kunnen worden onderscheiden in het renterisico van de vlottende schuld en dat van de vaste schuld. In de Wet Fido is een norm gesteld voor het maximumbedrag waarvoor kortlopende financieringsmiddelen, met een looptijd korter dan één jaar, aangetrokken mogen worden. Deze norm, de kasgeldlimiet, bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming. Voor 2020 is de kasgeldlimiet derhalve 8,2% van € 338 miljoen, dat is € 27,7 miljoen.

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. OM dat te bereiken moet het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal van de GRD bedraagt € 338 miljoen waardoor de norm voor de GRD gelijk is aan € 68 miljoen. In 2021 vindt geen aflossing van een geldlening plaats. Verwachting is dat in 2021 geen nieuwe leningen worden afgesloten.

Kredietrisico's
Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er risico dat wordt gelopen op verstrekte leningen en uitgezette beleggingen. Deze risico's worden door de Wet Fido ingeperkt door middel van te stellen voorwaarden aan marktpartijen en financiële producten. Het is de verwachting dat de GR Drechtsteden in 2021 geen overtollige liquide middelen zal uitzetten en/of leningen zal verstrekken.

Kasbeheer
De treasuryfunctie kasbeheer zorgt voor een efficiënte inrichting van de bankrekeningstructuur en maakt gebruik van de verschillende betaalinstrumenten. Op basis van een korte liquiditeitsplanning worden de liquiditeiten beheerd, waarbij met kasgeld en deposito's het saldo naar nul wordt gestuurd.

Financieringskosten
De financieringskosten worden medebepaald door de rentetypische looptijd en de beschikbaarheid van de leningen. Mogelijkheden voor alternatieve financiering worden onderzocht indien die tot lagere financieringskosten kunnen leiden. Van belang is dat de marktpartijen waar leningen worden opgenomen maatschappelijk aanvaard zijn.

Relatiebeheer
Het relatiebeheer heeft betrekking op het onderhouden van marktrelaties met banken en financiële instellingen, en is van belang om ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren.

Schatkistbankieren
Eind 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Toegestaan blijft dat decentrale overheden een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist mogen houden, het zogenaamde drempelbedrag. Voor 2021 bedraagt het drempelbedrag € 2,5 miljoen.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

De Drechtraad heeft in de vergadering van juli 2018 de herziene notitie activeren en afschrijvingen vastgesteld. In de notitie is vastgesteld wanneer activa worden gevormd en op welke wijze afschrijvingen plaatsvinden en met welke termijnen.
GR Drechtsteden heeft kapitaalgoederen in de vorm van een investering in de kantoorpanden die worden gebruikt voor huisvesting van Bureau Drechtsteden, Sociale Dienst, Ingenieursbureau, en Servicecentrum.

GRD heeft met de eigenaar, de gemeente Dordrecht, een huurcontract afgesloten voor de periode van 15 jaar. Voor de kantoorpanden is in 2009 een MeerjarenOnderhoudsPlan (MOP) opgesteld op basis waarvan preventief onderhoud zal plaatsvinden en de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen worden vastgesteld en beheerd. Uit de MOP blijkt een schommeling in de jaarlijkse kosten van preventief onderhoud. De fluctuaties in die kosten blijken echter beperkt. Er is dan ook geen reden een onderhoudsvoorziening in te stellen.
De jaarlijkse kapitaal- en onderhoudslasten worden op basis van het aantal vierkante meters omgeslagen naar de gebruikers van de panden, en zijn dus opgenomen in de begrotingsonderdelen van desbetreffende GRD-dochters.

Daarnaast heeft de GRD ICT-activa. Het Servicecentrum exploiteert de regionale ICT-infrastructuur en stelt deze beschikbaar aan de deelnemende gemeenten en andere klantorganisaties. De jaarlijkse kapitaals- en onderhoudslasten zijn in het begrotingsprogramma van het SCD verwerkt.
Verder heeft de GRD activa in de vorm van investering in de gebouwinrichting, zoals meubilair, en in software bij onder andere de Sociale Dienst en bij het Ingenieursbureau.

3.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf verschaft inzicht in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de GRD bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Volgens artikel 15 BBV bevat de paragraaf tenminste de visie en de beleidsvoornemens op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de programmabegroting.

De GRD participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GRD zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. De Drechtraad kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:
- *bestuurlijk belang*: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- *financieel belang*: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GRD participeert in de volgende vier (privaatrechtelijk) verbonden partijen:

Vennootschappen en coöperaties:
1. InnovationQuarter BV;
2. Stroomlijn BV;
3. Baanbrekend Detacheren BV.

Stichtingen en verenigingen:
4. Stichting Breedband Drechtsteden.

InnovationQuarter
In 2016 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van het Participatiefonds van InnovationQuarter met een bedrag van € 500.000. InnovationQuarter is dé regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. InnovationQuarter financiert vernieuwende en snelgroeiende bedrijven, assisteert buitenlandse ondernemingen bij het vestigen in Zuid-Holland en organiseert samenwerking tussen innovatieve ondernemers, kennisinstellingen en de overheid. Zo werkt InnovationQuarter aan een economisch sterk Zuid-Holland.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Den Haag
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).

Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Zuid-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van Zuid-Holland (ZH) en Nederland.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2019	De GRD is in het bezit van 500.000 aandelen van € 1,00.
Deelnemende partijen	Ministerie van Economische zaken, provincie Zuid-Holland, gemeenten Rotterdam, Den Haag, Leiden, Delft, Westland en diverse universiteiten.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Met de deelname beoogt de regio Drechtsteden steviger aan te sluiten op de inzet van InnovationQuarter om innovatief bedrijfsleven in Zuid-Holland én regio Drechtsteden te stimuleren.
Actuele opgaven van de verbonden partij	• Het positioneren en profileren van de regio ZH en het uitvoeren van marktstrategieën; • het bevorderen van het vestigingsklimaat in de regio ZH door het op enigerlei wijze deelnemen in, financieren, besturen, toezicht houden op, advisering en begeleiden van ondernemingen; • het stimuleren en faciliteren van innovatie en het verbinden van partijen voor economische structuurversterking; het structureren en organiseren van toegang tot financiering voor startende en snel groeiende ondernemingen die zich bezig houden met technologische innovatie.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018 De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 55.938.000 31-12-2018 € 55.883.000 01-01-2018 € 5.936.000 31-12-2018 € 6.881.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2019 Financieel resultaat (2018)	€ - 1.233.000 € - 1.055.000
Risico's, als bedoeld in artikel 11 lid 1b BBV van de VP voor de financiële positie van de GRD	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal niet wordt terugbetaald.

Stroomlijn BV

Sinds 1 januari 2017 wordt publieke regie gevoerd op het doelgroepenvervoer in de Drechtsteden. Hiertoe is, conform besluit Drechtraad van 6 september 2016, een mobiliteitsplatform opgericht, genaamd Stroomlijn BV. Per 1 januari 2017 voert Stroomlijn de regie op het Wmo- dagbestedingsvervoer en het Wsw-vervoer. Per 1 februari 2017 wordt tevens het Wmo-vraagafhankelijk vervoer (Drechthopper) door Stroomlijn aangestuurd.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, alsmede het op efficiënte wijze daaraan uitvoering geven.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2019	Het belang van de GRD bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1). De GRD heeft, conform Drechtraadbesluit d.d. 6 september 2017, een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van € 25.000 verstrekt. Op 14 januari 2020 is een tweede geldlening aan Stroomlijn verstrekt, van maximaal € 500.000. Deze lening wordt gebruikt voor de aanschaf van Wijkhopper voertuigen, investeringen in software voor de planning van vervoersstromen en kantoorinventaris. De Drechtraad heeft daarnaast op 14 januari 2020 besloten het eigen vermogen van Stroomlijn B.V. te vergroten met € 450.000.

	Ten slotte financiert de GRD de regiekosten en daarmee de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.
Bestuurlijk belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders bestaat, conform Drechtraadbesluit d.d. 4 oktober 2016, uit 2 portefeuillehouders vanuit het Drechtstedenbestuur.
Deelnemende partijen	Het Openbaar Lichaam Drechtsteden is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV en tevens de grootste opdrachtgever. Stroomlijn kent naast de SDD ook andere opdrachtgevers. Zo wordt in 2018 aansturing gegeven aan individueel Wsw-vervoer in opdracht van Drechtwerk. Vanaf 2018 zijn de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en Baanbrekend Drechtsteden nieuwe opdrachtgevers voor Stroomlijn.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Zoals vastgesteld in het Wmo beleidsplan Drechtsteden 2015-2018, moeten inwoners van de Drechtsteden naar vermogen kunnen participeren in de samenleving. De Drechtsteden streven ernaar dat zo min mogelijk inwoners afhankelijk zijn van zware zorg en ondersteuning. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen middels een publiek mobiliteitsplatform, kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. Hiervoor geldt ook dat deze compensatie naar vermogen zal worden ingezet. Het mobiliteitsplatform kan deur-tot-deur vervoer inzetten waar nodig, maar ook andere vervoersmodaliteiten kunnen naar de mogelijkheden van de klant worden ingezet. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Regie voeren op het Wmo- en Wsw-vervoer.
Financiële informatie	
Aandelenkapitaal GRD Eigen vermogen van de VP aan het begin van het begrotingsjaar Eigen vermogen van de VP aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1 € 450.001 € 450.001 Aan Stroomlijn BV is op 6 september 2016 een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Op 14 januari 2020 is een tweede geldlening aan Stroomlijn verstrekt, van maximaal € 500.000. Deze lening wordt gebruikt voor de aanschaf van Wijkhopper voertuigen, investeringen in software voor de planning van vervoersstromen en kantoorinventaris. De Drechtraad heeft daarnaast op 14 januari 2020 besloten het eigen vermogen van Stroomlijn B.V. te vergroten met € 450.000.
Vreemd vermogen van de VP aan het begin van het begrotingsjaar Vreemd vermogen van de VP aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.655.552 € 1.581.150
Vaststelling begroting en jaarrekening Financieel resultaat (2019)	De begroting voor 2020 is in de Algemene Vergadering van 9 december 2019 vastgesteld. De jaarrekening over 2019 zal is in de Algemene Vergadering van 20 maart 2020 vastgesteld. € 0
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald. In de business case van de Wijkhopper is het financiële voordeel 2020 begroot op € 0,2 miljoen oplopend naar € 0,5 miljoen in 2021. Het voordeel zal niet in volledigheid worden gerealiseerd wanneer: • De doelgroep geen of in mindere mate beroep zou doen op de Wijkhopper; • Als er minder chauffeurs kunnen worden ingezet via Baanbrekend Drechtsteden; • Wanneer er concurrentie van andere vervoerders gaat ontstaan.

Baanbrekend Detacheren BV
In 2018 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van Baanbrekend Drechtsteden BV met een bedrag van € 50. De Drechtraad heeft op 6 maart 2018 besloten om deel te nemen aan een BV welke ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het detacheren van inwoners, van de Drechtstedengemeenten, met afstand tot de arbeidsmarkt als bedoeld in de Participatiewet.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2019	Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren BV ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit BV. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap. Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen: • Inkomsten uit detacheringen; • Ontvangsten uit Loonkostensubsidie; • Inkomsten uit een dienstverleningsovereenkomst met de GRD. De GRD bezit 50 aandelen B, elk nominaal groot € 1. In 2019 is er een lening verstrekt ter grootte van € 500.000, met een looptijd van 5 jaar en aflossing ineens aan het einde van de looptijd.
Bestuurlijk belang	De Drechtraad heeft op 6 maart 2018 besloten om deel te nemen aan een BV welke ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.
Deelnemende partijen	**Aandeelhouders**: 50% - Openbaar Lichaam Drechtsteden 50% - Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk **Gedetacheerden:** Baanbrekend Detacheren is de nieuwe detacheringsorganisatie voor de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de P-wet en SW. De focus lag in 2019 in eerste instantie op detachering van P-wetters. **Klanten:** Het klantenbestand bestaat met name uit organisaties die al gebruik maakten van de detacheringsconstructie van de GRD.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie voor het detacheren van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt waardoor deze groep stabiliteit krijgt en duurzaam uitstroomt uit de uitkering.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Het mogelijk maken van detacheren van de doelgroep P-wet en WSW met als doel uitstroom uit de uitkering (P-wet) en/of werkzaamheden verrichten bij reguliere werkgevers.
Financiële informatie	
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 8.000 negatief (per begin 2019) nog niet bekend (per eind 2019) € 117.464 (per begin 2019) nog niet bekend (per eind 2019)
Vaststelling begroting en jaarrekening	De jaarrekening en het Bestuursverslag dienen uiterlijk 31 mei van het jaar daarna te worden opgemaakt door de

	vennootschap. De jaarrekening 2018 is vastgesteld door het bestuur. De begroting 2021 van Baanbrekend Detacheren B.V. wordt medio februari 2021 definitief vastgesteld door het bestuurBaanbrekend
Financieel resultaat (2019)	Nog niet bekend De jaarrekening 2019 en het bestuursverslag dienen uiterlijk 31 mei 2020 te worden opgemaakt door de vennootschap.
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald.

Breedband Drechtsteden
In 2004 is het Programma ICT in Dordrecht gestart. Eén van de grootste successen van dit programma is de oprichting van Stichting Breedband Drechtsteden. Doelstelling van deze stichting luidt: 'het in eigendom verwerven en doen beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Dordrecht'. Door deze eigen infrastructuur werd beoogd een basis voor samenwerking, synergie, innovatie en kostenefficiency te leggen. In 2006 is Bureau Drechtsteden (destijds nog de sub-regio Drechtsteden binnen Zuid-Holland Zuid) als deelnemer aan de stichting toegetreden, met een lening van € 350.000.

In de afgelopen jaren is het aantal deelnemers en klanten van Stichting Breedband Drechtsteden zodanig gegroeid dat er begin 2011 een voorstel is gedaan om Stichting Breedband Drechtsteden om te vormen naar een nieuwe structuur die professioneler en slagvaardiger is. Dit heeft ertoe geleid dat de stichting is omgevormd tot een stichting administratiekantoor (STAK) die de certificaten van aandelen beheert, met daaronder uitvoering BV's en een netwerk BV waar het glasvezelnetwerk in eigendom is. Vanuit de GRD is er geen rechtstreekse deelneming in de BV's.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Verstrekte geldlening oorspronkelijke groot € 350.000. Via STAK bezit de GRD 11.647 (elk nominaal groot € 0,10) van de 180.000 certificaten van aandelen (6,47%) in het kapitaal van Breedband Drechtsteden Groep BV.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Oorspronkelijk was het doel het in eigendom verwerven en beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Drechtsteden. Momenteel is het doel het beheren van aandelen/ certificaten en het uitoefenen van stemrecht in de Breedband Drechtsteden Groep BV.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2019	Schuldrest eind 2018: € 66.000 (aflossing € 23.000 per jaar). Schuldrest eind 2019: € 43.000.
Deelnemende partijen	De stichting Breedband Drechtsteden was een samenwerkingsverband tussen 32 non-profit organisaties uit de regio. 2012 Was een transitiejaar van een stichting naar de nieuwe Breedband Drechtsteden Groep BV. De Breedband Drechtsteden Groep BV bedient samen met de dochter BV's Breedband Drechtsteden BV (voor de certificaathouders in STAK) en VitrumNet BV (voor alle andere activiteiten) de relaties.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Stichting Breedband Drechtsteden heeft als primair doel het zo goedkoop mogelijk inkopen van breedbandverbindingen ten behoeve van haar deelnemers. Secundair doel is het bevorderen van de samenwerking tussen non-profitorganisaties in de regio.
Actuele opgaven van de verbonden partij	• het realiseren van naamsbekendheid VitrumNet en Breedband Drechtsteden; • netwerk infrastructurele en strategische investeringen; • duidelijke positionering; • opbouwen en actief maken van een partner netwerk; • borging van de activiteiten en directe zelfstandige • marktbenadering; • professionalisering van de organisatie.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 2.046.818 31-12-2018 € 2.610.615 01-01-2018 € 3.182.367

Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	31-12-2018 € 3.008.344
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2019 Financieel resultaat (2018)	Op het moment van het opstellen van dit document zijn nog geen gegevens ontvangen. € 563.796
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald.

4. Financiële begroting

4.1 Overhead

Op basis van de nieuwe bepaling in het BBV wordt in de financiële begroting de post overhead afzonderlijk opgenomen. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt (bedragen x € 1.000):

Begrotingsprogramma	lasten	baten
Beleid en bestuur	2.292	0
Sociale Dienst	18.631	0
Bedrijfsvoering		
Ingenieursbureau	1.900	0
Servicecentrum	49.748	49.748
Gemeentebelastingen	750	750
Totaal	**73.321**	**50.496**

De lasten zijn bepaald conform de notitie overhead van de commissie BBV (juli 2016).

4.2 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit het algemene renteresultaat. De rekenrente in 2021 is 1,0%. Het renteresultaat wordt geraamd op 0.

(Bedragen x € 1.000)

Begroting 2020			Begroting 2021			Saldo 2022	Saldo 2023	Saldo 2024
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo			
-215	-215	0	-215	-215	0	0	0	0

De financieringsbehoefte in 2021 bedraagt € 15 miljoen, voor vaste activa, en investeringen tijdens het boekjaar. In 2020 wordt nagegaan hoe dit zal worden gefinancierd. De totale rentelasten worden geraamd op € 100.000.
De Drechtraad heeft op 3 december 2019 de taakstelling "niet-sociaal" domein vastgesteld. Onderdeel daarvan was een daling van de GRD-huisvestinglasten met € 215.000. Dit bedrag is vooralsnog bij de algemene dekkingsmiddelen opgenomen, en zal aan de GRD-dochters worden toegerekend als de verdeling bekend is. In de bijdragetabel is de uitbetaling van de € 215.000 aan de gemeenten opgenomen.

4.3 Recapitulatie programmabegroting (bedragen x € 1.000)

Programma	Realisatie 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten									
Beleid en Bestuur	6.566	8.653	2.087	5.514	7.667	2.153	6.127	8.419	2.292
Sociale Dienst Drechtsteden	231.344	250.375	19.031	231.467	250.309	18.842	242.724	261.355	18.631
Bedrijfsvoering	13.685	17.591	3.906	11.229	15.129	3.900	13.598	15.498	1.900
Overhead	77.314	52.768	-24.546	73.764	48.869	-24.895	73.321	50.498	-22.823
Algemene dekkingsmiddelen	34	34	0	-215	-215	0	-215	-215	0
Stelpost taakstelling	-	-	-	2.900	2.900	0	2.900	2.900	0
Totaal baten en lasten	**328.943**	**329.421**	**478**	**324.659**	**324.659**	**0**	**338.455**	**338.455**	**0**
Mutaties reserve									
Beleid en Bestuur	225	400	175	0	0	0	0	0	0
Sociale Dienst Drechtsteden	0	30	30	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	0	147	147	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserve	**225**	**577**	**352**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Resultaat									
Beleid en Bestuur	6.791	9.053	2.262	5.514	7.667	2.153	6.127	8.419	2.292
Sociale Dienst Drechtsteden	231.344	250.405	19.061	231.467	250.309	18.842	242.724	261.355	18.631
Bedrijfsvoering	13.685	17.738	4.053	11.229	15.129	3.900	13.598	15.498	1.900
Overhead	77.314	52.768	-24.546	73.764	48.869	-24.895	73.321	50.498	-22.823
Algemene dekkingsmiddelen	34	34	0	-215	-215	0	-215	-215	0
Stelpost taakstelling	-	-	-	2.900	2.900	0	2.900	2.900	0
Totaal resultaat	**329.168**	**329.998**	**830**	**324.659**	**324.659**	**0**	**338.455**	**338.455**	**0**

Incidentele baten en lasten
De saldi van de meerjarenramingen worden niet beïnvloed door incidentele baten en lasten.
Incidentele lasten worden daarbij steeds gedekt door overeenkomstige incidentele baten.
In de primaire begroting 2021 en in de meerjarenraming zijn geen mutaties van reserves opgenomen.

4.4 Verdeelsleutels

Voor de bijdragen van de gemeenten in de kosten van de GRD-onderdelen worden de volgende verdeelsleutels gehanteerd:

Programma	Verdeelsleutel begroting 2021
Bureau Drechtsteden	
Algemene inwonerbijdrage, Groeiagenda	Inwoneraantal per 1 juli 2019
Regionaal Platform Verkeersveiligheid	Inwoneraantal per 1 juli 2019
Waterbus	Gemeentefonds uitkeringsjaar 2019
Walstroom	Inwoneraantal per 1 juli 2019
Regiogriffie	Inwoneraantal per 1 juli 2019
Sociale Dienst Drechtsteden	
Werk & Inkomen	
Participatie	Participatiebudget uit de integratie-uitkering sociaal domein*
WSW	Voorcalculatie per gemeente
Inkomensondersteuning	Rijksbudget
Inkomensondersteuning tekort	5-jaars gemiddelde WWB-klantaantallen
Minimabeleid	
Kinderopvang	Voorcalculatie per gemeente
Minimabeleid	5-jaars gemiddelde WWB-klantaantallen
Maatwerkvoorziening inkomenssteun CGZ	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein**
WMO	
Huishoudelijke ondersteuning	Voorcalculatie per gemeente
Hulpmiddelen, Vervoer	Voorcalculatie per gemeente
Begeleiding en kortdurend verblijf	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein**
Schuldhulpbemiddeling	5-jaars gemiddelde WWB-klantaantallen
Apparaatskosten	
WMO – huishoudelijke verzorging	Voorcalculatie per gemeente
WMO - 2015	WMO-middelen uit de integratie-uitkering sociaal domein**
Overig	5-jaars gemiddelde WWB-klantaantallen
Ingenieursbureau Drechtsteden	Afgenomen diensten
Service Centrum Drechtsteden	
Basispakket	Verrekensystematiek
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	Aantal aanslagregels 2019
Onderzoekcentrum Drechtsteden	Inwoneraantal per 1 juli 2019
Algemene dekkingsmiddelen	Inwoneraantal per 1 juli 2019

* de verdeelsleutel is gebaseerd op de beschikbare Rijksmiddelen volgens de circulaire september 2019 van het Gemeentefonds.
** de verdeelsleutel is gebaseerd op de beschikbare Rijksmiddelen volgens de circulaire september 2018 van het Gemeentefonds.

Inwoneraantallen

De inwoneraantallen zijn als volgt (bron CBS):

Gemeente	Aantal inwoners per 1-7-2019
Alblasserdam	20.143
Dordrecht	118.899
Hardinxveld-Giessendam	18.179
Hendrik Ido Ambacht	31.166
Papendrecht	32.165
Sliedrecht	25.180
Zwijndrecht	44.704
Totaal	**290.436**

5. VASTSTELLING

Dagelijks bestuur

Als ontwerpbegroting vastgesteld door het dagelijks bestuur op 24 april 2020.

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

De secretaris,	De voorzitter,
drs. C.H.W.M Post mcm	mr. A.W. Kolff

Algemeen bestuur

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden op 7 juli 2020.

De regiogriffier,	De voorzitter,
mr. J. Heijmans	mr. A.W. Kolff

Bijlage A: Bijdragen per gemeente (Bedragen x € 1.000)

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bureau Drechtsteden								
Groeiagenda	205	1.208	185	317	327	256	454	2.950
Regionaal Platform Verkeersveiligheid	8	50	8	13	14	11	19	122
Waterbus	46	393	39	60	79	62	121	800
Walstroom	5	32	5	8	9	7	12	79
Beleid en bestuur	264	1.561	239	409	422	330	587	3.812
CIO office	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Bureau Drechtsteden	**529**	**3.243**	**476**	**807**	**850**	**666**	**1.194**	**7.763**
Regiogriffie	24	141	22	37	37	30	53	344
Sociale Dienst Drechtsteden								
Werk en Inkomen								
Participatie	514	9.323	181	280	836	906	2.102	14.142
Individuele studietoeslag	3	270	7	22	30	34	77	443
Impuls statushouders	51	295	25	74	80	63	112	700
WSW	1.262	18.278	-	889	1.668	2.026	3.184	27.307
Inkomensondersteuning, rijksvergoeding	5.095	54.459	2.246	4.859	7.624	6.858	16.450	97.591
Inkomensondersteuning, bijdrage aan tekort	80	1.052	36	75	131	115	270	1.759
Minimabeleid								
Minimabeleid	454	5.959	204	425	744	651	1.530	9.966
Kinderopvang	1	15	1	1	2	2	4	25
Maatwerkvoorz. Inkomenssteun	146	998	127	163	233	241	366	2.274
WMO								
Huishoudelijke ondersteuning	1.364	9.534	1.066	1.572	2.180	1.681	3.518	20.915
Hulpmiddelen	272	1.607	270	377	455	348	941	4.270
Vervoer	374	3.389	340	578	756	764	1.289	7.490
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.728	11.925	1.474	2.029	2.797	2.897	4.344	27.194
Overheveling budget maatwerkvoorzieningen inkomenssteun	178	1.225	151	209	285	297	447	2.792
Budgetadvies en schuldbemiddeling								
Schuldhulpverlening	5	71	2	5	9	8	18	118
Apparaats- en uitvoeringskosten								
Apparaatslasten	1.783	23.402	794	1.671	2.921	2.556	6.007	39.134
WMO Beschermd wonen	-	1.082	-	-	-	-	-	1.082
Taakstelling								
Nog in te vullen	-150	-1.611	-78	-149	-234	-219	-458	-2.900
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	**13.160**	**141.272**	**6.846**	**13.081**	**20.516**	**19.228**	**40.201**	**254.303**
Servicecentrum Drechtsteden								
Basispakket	1.829	15.388	2.373	2.002	3.628	2.588	4.722	32.531
Plus- en additioneel pakket	-	2.492	224	-	-	-	407	3.123
Gemeentebelastingen Drechtsteden								
Belastingactiviteiten	-	2.749	-	532	449	479	883	5.092
GEO-activiteiten	23	1.169	9	142	48	30	90	1.511
Basispakket onderzoekcentrum	62	366	56	96	101	78	138	895
Algemene dekkingsmiddelen	-15	-88	-13	-23	-24	-19	-33	-215
Taakstelling								
Stelpost indien taakstelling niet wordt gerealiseerd	150	1.611	78	149	234	219	458	2.900
Totaal	**15.762**	**168.343**	**10.071**	**16.823**	**25.839**	**23.299**	**48.113**	**308.247**

Bijlage B: Begroting en meerjarenraming naar taakvelden (bedragen x € 1.000)

Programma		Raming 2021			Raming 2022			Raming 2023			Raming 2024		
Taakveld		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur													
0.1	Bestuur	2.264	4.556	2.292	2.264	4.556	2.292	2.264	4.556	2.292	2.264	4.556	2.292
0.4	Overhead	2.292	0	-2.292	2.292	0	-2.292	2.292	0	-2.292	2.292	0	-2.292
2.1	Verkeer en vervoer	885	885	0	885	885	0	885	885	0	885	885	0
2.5	Openbaar vervoer	800	800	0	800	800	0	800	800	0	800	800	0
3.1	Economie	1.540	1.540	0	1.540	1.540	0	1.540	1.540	0	1.540	1.540	0
7.4	Milieubeheer	359	359	0	359	359	0	359	359	0	359	359	0
8.1	Ruimtelijke ordening	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	280	280	0	280	280	0	280	280	0	280	280	0
Totaal Beleid en Bestuur		**8.419**	**8.419**	**0**	**8.419**	**8.419**	**0**	**8.419**	**8.419**	**0**	**8.419**	**8.419**	**0**
Sociale Dienst Drechtsteden													
0.4	Overhead	18.631	0	-18.631	18.631	0	-18.631	18.631	0	-18.631	18.631		-18.631
6.3	Inkomensregelingen	124.221	130.492	6.271	129.705	135.976	6.271	132.273	138.544	6.271	135.202	141.473	6.271
6.4	Begeleide participatie	28.548	29.322	774	27.098	27.872	774	25.568	26.342	774	24.121	24.895	774
6.5	Arbeidsparticipatie	16.808	22.211	5.403	17.207	22.610	5.403	17.289	22.692	5.403	17.344	22.747	5.403
6.6	Maatwerkvoorzieningen WMO	4.933	5.167	234	5.161	5.395	234	5.298	5.532	234	5.436	5.670	234
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	70.182	75.980	5.798	73.220	79.018	5.798	75.039	80.837	5.798	76.882	82.680	5.798
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	932	1.082	150	932	1.082	150	932	1.082	150	932	1.082	150
0.8	Overige baten en lasten	-2.900	-2.900	0	-2.900	-2.900	0	-2.900	-2.900	0	-2.900	-2.900	0
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden		**261.355**	**261.355**	**0**	**269.054**	**269.056**	**0**	**272.131**	**272.133**	**0**	**275.648**	**275.650**	**0**
Bedrijfsvoering													
0.1	Bestuur	895	895	0	895	895	0	895	895	0	895	895	0
0.4	Overhead	51.648	49.748	-1.900	51.648	49.748	-1.900	51.648	49.748	-1.900	51.648	49.748	-1.900
2.1	Verkeer en vervoer	6.850	8.750	1.900	6.850	8.750	1.900	6.850	8.750	1.900	6.850	8.750	1.900
0.61	OZB woningen	461	461	0	461	461	0	461	461	0	461	461	0
0.62	OZB niet woningen	1.844	1.844	0	1.844	1.844	0	1.844	1.844	0	1.844	1.844	0
0.63	Parkeerbelasting	227	227	0	227	227	0	227	227	0	227	227	0
0.64	Belastingen overig	109	109	0	109	109	0	109	109	0	109	109	0
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	8	8	0	8	8	0	8	8	0	8	8	0
7.2	Riolering	1.469	1.469	0	1.469	1.469	0	1.469	1.469	0	1.469	1.469	0
7.4	Afval	974	974	0	974	974	0	974	974	0	974	974	0
8.1	Ruimtelijke ordening	1.511	1.511	0	1.511	1.511	0	1.511	1.511	0	1.511	1.511	0
Totaal Bedrijfsvoering		**65.996**	**65.996**	**0**	**65.996**	**65.996**	**0**	**65.996**	**65.996**	**0**	**65.996**	**65.996**	**0**
Algemene dekkingsmiddelen													
0.8	Overige baten en lasten	**-215**	**-215**	**0**	**-215**	**-215**	**0**	**-215**	**-215**	**0**	**-215**	**-215**	**0**
Stelpost taakstelling													
0.8	Overige baten en lasten	**2.900**	**2.900**	**0**	**2.900**	**2.900**	**0**	**2.900**	**2.900**	**0**	**2.900**	**2.900**	**0**
Totaal		**338.455**	**338.455**	**0**	**346.154**	**346.156**	**0**	**349.231**	**349.233**	**0**	**352.748**	**352.750**	**0**

Bijlage C: Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Geprognosticeerde balans bedragen x € 1.000	Ultimo			
	2020	**2021**	**2022**	**2023**
Activa				
Vaste activa	14,0	13,0	12,0	11,0
Vlottende activa	40,0	40,0	40,0	40,0
Totaal Activa	**54,0**	**53,0**	**52,0**	**51,0**
Passiva				
Eigen vermogen	0,0	0,0	0,0	0,0
Voorzieningen	3,0	3,0	3,0	3,0
Vaste schulden	10,0	10,0	10,0	10,0
Vlottende passiva	41,0	40,0	39,0	38,0
Totaal passiva	**54,0**	**53,0**	**52,0**	**51,0**

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV,	0	0	0	0	0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	0	0	0	0	0
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voor zover niet op exploitatie verantwoord**	0	0	0	0	0
Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0
Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**	0	0	0	0	0
Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0
Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlage D: Beleidsindicatoren

Het herziene Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft verplicht voor om een standaard set van (beleids)indicatoren in de begroting en het jaarverslag op te nemen. Doel hiervan is de begrotingen en jaarstukken inzichtelijker te maken voor bestuurders en een betere onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk te maken. De gegevens komen van Waar Staat Je Gemeente (WSJG), peildatum februari 2020: **https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording**

In deze begroting zijn de beleidsindicatoren van het sociaal domein opgenomen.

Beleidsindicatoren Taakveld 6. Sociaal domein			Peildatum	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Hl-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
21	Banen	# banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar	2018	621,2	623,4	632,1	386,8	606,6	827,4	616,8
24	Netto arbeidsparticipatie	% van der werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	2018	69,7	66,3	71,3	72,2	69,0	69,1	67,0
26	Werkloze jongeren	% werkloze jongeren in de gemeente	2018	2 %	3 %	1 %	2 %	1 %	1 %	2 %
27	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 1.000 inwoners van 18-65 jaar	2019	273,4	514,8	137,4	187,8	251,3	286,4	396,0
28	Lopende re-integratie-voorzieningen	# per 10.000 inw. van 15-64 jaar	2018	147,5	261,9	35,8	88,2	114,9	135,1	186,5
32	Cliënten met een maatwerk-arrangement WMO	aantal per 10.000 inwoners	2019	600	740	590	450	580	800	690

Banen
Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Netto arbeidsparticipatie
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Werkloze jongeren
Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. De cijfers zijn afkomstig van het CBS.

Personen met een bijstandsuitkering
Een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB t/m 2014) en de Participatie wet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Lopende re-integratievoorzieningen
Een re-integratievoorziening is een voorziening die door een gemeente wordt ingezet, nadat de gemeente heeft vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt. De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de lange termijn altijd arbeidsinschakeling is. Het is niet relevant of een voorziening door de gemeente zelf wordt uitgevoerd of dat deze door de gemeente wordt ingekocht.

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO
Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bijlage E. Risicotabel per gemeente (bedragen x € 1 miljoen)

		impact	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	sleutel
Risico										
GRD	Huisvesting	0,30	0,02	0,12	0,02	0,03	0,03	0,03	0,05	inwoners
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	0,80	0,04	0,48	0,02	0,03	0,06	0,05	0,12	klanten
SDD	Intensivering Participatiewet	0,40	0,02	0,24	0,01	0,02	0,03	0,03	0,06	klanten
SDD	WMO huishoudelijke ondersteuning	1,50	0,10	0,68	0,08	0,11	0,16	0,12	0,25	bijdrage
SDD	Wijkhopper	0,10	0,01	0,04	0,00	0,01	0,01	0,01	0,02	bijdrage
SDD	WMO begeleiding	0,40	0,03	0,18	0,02	0,03	0,04	0,04	0,06	bijdrage
SDD	Bewindvoering	0,20	0,01	0,12	0,00	0,01	0,01	0,01	0,03	klanten
SDD	Apparaatskosten	0,80	0,04	0,49	0,02	0,03	0,06	0,05	0,12	bijdrage
SDD	Bedrijfsvoering	0,10	0,00	0,06	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	bijdrage
SDD	Bandbreedte	5,40	0,28	3,00	0,15	0,28	0,44	0,41	0,85	bijdrage
SCD	Realisatie taakstelling	0,60	0,03	0,28	0,04	0,04	0,07	0,05	0,09	bijdrage
SCD	Zaak en Archiefsysteem	0,20	0,01	0,09	0,01	0,01	0,02	0,02	0,03	bijdrage
GBD	No cure no pay	0,70	0,00	0,38	0,00	0,07	0,06	0,07	0,12	bijdrage
GBD	Kwaliteitseisen Geo-data	0,10	0,03	1,30	0,01	0,16	0,05	0,03	0,10	bijdrage
GBD	Smart Data Center	0,10	0,01	0,04	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	bijdrage
GBD	Loonkosten	0,20	0,00	0,11	0,00	0,02	0,02	0,02	0,03	bijdrage
Totaal		**11,90**	**0,61**	**7,61**	**0,39**	**0,87**	**1,08**	**0,95**	**1,97**	
Kans										
SDD	Macrobudget/ Vangnetregeling	0,50	0,02	0,30	0,01	0,02	0,04	0,03	0,08	klanten
Totaal		**0,50**	**0,02**	**0,30**	**0,01**	**0,02**	**0,04**	**0,03**	**0,08**	